

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

22-10-2024 11:00 - 13:15

Rådhuset, rådmandens kontor

Information:**Deltagere:**

Helle Bach Lauridsen
Ole Kiil Jacobsen
Jette Bjørn Hansen (afbud)
Morten Korsgaard Kristensen
Rasmus Rosendahl Brink Graff (afbud)
Nikolaj Harbjerg
Rasmus Ellermann-Aarslev
Stefan Møller Christiansen
Susanne Holst (afbud)
Tanja Nyborg
Thomas Medom

Pkt. 3: Tid: 15 min. Deltagere: Anne Gaarde Fisker og Astrid Holtz Yates

Pkt. 4: Tid: 15 min. Deltagere: Anne Gaarde Fisker og Astrid Holtz Yates

Pkt. 5: Tid: 15 min. Deltagere: Mette Søberg og Gitte Skipper

Pkt. 6: Tid: 15 min. Deltagere: Jens Møller Hald

Pkt. 8: Tid: 10 min. Deltagere: Martha Berdiin, Birgit Møller og Anders Hovmark

Pkt. 9: Tid: 15 min. Deltagere: Jens Møller Hald

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 8. oktober 2024.....	1
Punkt 2: Forberedelse til Børn og Unge-udvalgsmøde den 30. oktober 2024.....	2
Punkt 3: Status på arbejdet med den fritidspædagogiske vision i 2023/24 (RG og SMC).....	2
Punkt 4: Temadrøftelse den 30. oktober i udvalget om fritidspædagogik, herunder afrapportering om arbejdet med den fritidspædagogiske vision 2021-2024 (RG og SMC).....	3
Punkt 5: Statusrapport om den specialiserede læse- og ordblindeindsats 2023/24 (HBL).....	4
Punkt 6: Halvårlig orientering om status på kvalitetstilsynet, efterår 2024 (HBL).....	5
Punkt 7: Evt.....	6

Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 8. oktober 2024

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

08-10-2024 11:00 - 12:15

Rådhuset, rådmandens kontor

Information:Deltagere:

Helle Bach Lauridsen
Ole Kiil Jacobsen
Jette Bjørn Hansen - afbud
Morten Korsgaard Kristensen
Rasmus Rosendahl Brink Graff
Nikolaj Harbjerg
Rasmus Ellermann-Aarslev
Stefan Møller Christiansen - afbud
Susanne Holst
Tanja Nyborg
Thomas Medom

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 1. oktober 2024.....	1
Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 1. oktober 2024.....	1
Punkt 2: Forberedelse til byrådsmødet den 9. oktober 2024.....	1
Beslutning for Punkt 2: Forberedelse til byrådsmødet den 9. oktober 2024.....	1
Punkt 6: Evt.....	1
Beslutning for Punkt 6: Evt.....	1

Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 1. oktober 2024

Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 1. oktober 2024

Godkendt.

Punkt 2: Forberedelse til byrådsmødet den 9. oktober 2024

Beslutning for Punkt 2: Forberedelse til byrådsmødet den 9. oktober 2024

Intet.

Punkt 6: Evt.

Beslutning for Punkt 6: Evt.

Intet.

Punkt 2: Forberedelse til Børn og Unge-udvalgsmøde den 30. oktober 2024

Foreløbige sager til dagsorden til den 30. oktober:

1. Temadrøftelse om fritidsområdet
2. Flere i gymnasiet
3. Den specialiserede læse - og ordblindeindsats

Punkt 3: Status på arbejdet med den fritidspædagogiske vision i 2023/24 (RG og SMC)

Tid: 15 min. Deltagere: Anne Gaarde Fisker og Astrid Holtz Yates

Beslutningsmemo

9. oktober 2024
Side 1 af 3

Emne **Status på arbejdet med den fritidspædagogiske vision 2023/24**
Til Rådmandsmøde

Børn og Unge

Pædagogik, Organisation og Sundhed
Aarhus Kommune

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Med chefgruppens godkendelse har børn og Unge-cheferne Stefan Møller Christiansen og Rasmus Graff sat forslaget på dagsordenen med henblik på at give rådmanden status på de to spor for arbejdet med den fritidspædagogiske vision i 2024 for henholdsvis SFO og UngiAarhus.

Byrådet vedtog den 12. maj 2021 den fælles fritidspædagogiske vision på tværs af SFO og UngiAarhus. Med den fritidspædagogiske vision understreges fritidspædagogikkens særlige værdi i børnenes og de unges liv. Visionen sætter en fælles faglig retning på tværs af SFO og UngiAarhus.

Chefgruppen har den 26. august 2021 besluttet, at arbejdet med den fritidspædagogiske vision følges fra centralt hold i tre år. Efter det sidste af de tre år gøres der hermed status på arbejdet med den fritidspædagogiske vision i perioden 2023/2024. Derudover gives der et blik på, hvordan der sikres en fortsat opmærksomhed på den fritidspædagogiske praksis, herunder visionen, både ledelsesmæssigt og i fællesfunktionerne.

De respektive statusbeskrivelser skal ses i forlængelse af de statusbeskrivelser, der er lavet henholdsvis september 2022 og november 2023.

Fritid, Uddannelse og Forebyggelse

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 41 86 46 50

Sagsbehandler:
Anne Gaarde Fisker
Astrid Holtz Yates

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles, at rådmanden:

- Drøfter og godkender statusbeskrivelser for arbejdet med den fritidspædagogiske vision for SFO 2023/24 (bilag 1).
- Træffer beslutning om at handlingen målrettet *Fleksible medlemsklubber af ungdomsklubber* udgår (jf. bilag 2)
- Drøfter og godkender statusbeskrivelse for arbejdet med fritidspædagogiske vision for UngiAarhus (bilag 2).

3. Status på arbejdet

9. oktober 2024
Side 2 af 3

I forbindelse med vedtagelsen af den fritidspædagogiske vision og de to beskrivelser af, hvordan henholdsvis SFO og UngiAarhus bidrager til det gode børne- og ungdomsliv, blev der også vedtaget en række konkrete handlinger, der skal bringe henholdsvis SFO og UngiAarhus i retning af den fælles vision.

I SFO-sporet er der i 2023/24 særligt arbejdet videre med to af de vedtagne centralt initierede indsatser, Styrkede SFO-forældreråd, SLF-forløb for SFO-team og kompetenceudvikling for medarbejdere og ledelse som en samlet indsats. Samtidig har SFO'erne arbejdet med lokale initiativer, som er sat i gang på baggrund af lokale drøftelser om, hvad der giver mening – i netop denne SFO og med netop disse børn.

I de lokale initiativer er der en vis bredde i forhold til, hvilke pejlemærker man har haft fokus på. Arbejdet gribes forskelligt an på tværs af SFO'erne, hvilket tyder på, at den lokale forankring er af stor betydning. Initiativerne har taget udgangspunkt i både børn, medarbejdere og forældre, og man har fokuseret bredt fra aktiviteter på børneniveau til organisering af dagen og kvalificering af mødekultur.

Arbejdet med visionen har skabt en opmærksomhed på SFO'ens bidrag til det gode børneliv og på, hvad fritidspædagogikken kan bidrage med, fx i forhold til børns deltagelsesmuligheder.

Status for arbejdet 2023/24 i SFO-sporet er nærmere beskrevet i bilag 1.

I UngiAarhus har der gennem de sidste tre år været et gennemgående og stærkt ledelsesmæssigt forankret fokus på den faglige nyorientering af den fritidspædagogiske praksis – såvel på tværs af UngiAarhus som lokalt. Arbejdet belyses i den afrapportering, der er udarbejdet til Børn og Unge-udvalget. Derved er der skabt et stærkt fagligt fundament, som det fortsatte arbejde med omsætningen af handlingskataloget og den fritidspædagogiske vision står på.

Af status på UngiAarhus' arbejde med visionen og handlingerne, behandlet november 2023, fremgik det, at arbejdet med handlingskataloget har været sat i bero siden ultimo 2022, dette på grund af processen om ny organiseringen og ledelsesstruktur for UngiAarhus. Ved behandlingen af status godkendte rådmanden, at den nye ledelse for UngiAarhus sammen med ny BU-chef drøfter og beslutter den fremadrettede ramme og proces for omsætning af de resterende handlinger.

9. oktober 2024
Side 3 af 3

Bilag 2 giver derfor status på, hvilke handlinger, der er igangsat og hvordan de er omsat i praksis. Derudover sættes der ord på, hvordan det fremadrettede arbejde med at omsætte de resterende handlinger kan prioriteres. Her er der to opmærksomheder 1) Det foreslås at handlingen *Fleksible medlemskaber af ungdomsklub* bortfalder og 2) I arbejdet har der været en opmærksomhed på f.eks. klyngesamarbejdets betydning for det lokale og tværgående samarbejde om børn og unge i udsatte positioner. En opmærksomhed med betydning for omsætningen af en række handlinger.

Status på arbejdet i UngiAarhus-sporet er beskrevet nærmere i bilag 2.

4. Videre proces og kommunikation

Med denne status slutter følgeskabet om arbejdet med den fritids pædagogiske vision.

Børn og Unge-udvalget får ved temadrøftelsen om fritidsområdet den 30. oktober 2024 en samlet afrapportering på arbejdet med den fritidspædagogiske vision for henholdsvis SFO-sporet og UngiAarhus-sporet i årene 2021-2024.

Bilag 1. Arbejdet med den fritidspædagogiske vision 2023/24 (SFO)

9. oktober 2024
Side 1 af 7

1. Baggrund

Dette bilag beskriver status på arbejdet med den fritidspædagogiske vision – SFO i det sidste af de tre år, hvor der følges op på arbejdet fra centralt hold. Beskrivelsen skal ses i forlængelse af de foregående statusbeskrivelser fra skoleårene 2021/22 og 2022/23. Eftersom den centrale opfølgning på arbejdet med visionen er ophørt i sin hidtidige form i sommeren 2024, er dette den sidste af de planlagte opfølgninger til rådmanden.

I bilaget beskrives det, hvilke centrale indsatser der har været fokus på, hvad SFO'erne har haft fokus på lokalt, og hvilken værdi arbejdet vurderes at have haft. Det gælder fx, at SFO-lederne oplever det positivt, at der med visionen er kommet et øget fokus på SFO'ens fritidspædagogiske bidrag til det gode børneliv fra både skoleledelser, forældre og det politiske niveau – og ikke mindst i den enkelte SFO. Derudover beskrives det i bilaget kort, hvilke forventninger der er til SFO'ernes fortsatte arbejde med den fritidspædagogiske vision, når den centrale opfølgning på arbejdet er ophørt, og hvordan der fortsat holdes fokus på den fritidspædagogiske kvalitet i SFO. Det bliver en fælles opgave, der fx løftes af BU-cheferne i forbindelse med basistilsyn, af skolelederne og af SFO'erne selv i det fortsatte lokale arbejde og på de to ekstra arbejds møder, som blandt andet vil omhandle forankring af arbejdet.

2. Arbejdet med den fritidspædagogiske vision – SFO i 2023/24

Datagrundlag

SFO-lederne har for tredje gang i den treårige periode udfyldt et statusskema, hvor de blandt andet har beskrevet fokusområder, indsatser, udfordringer og gevinster ved deres lokale arbejde med den fritidspædagogiske vision. Denne dataindsamling giver et billede af arbejdet med visionen i SFO'erne på tværs af Aarhus Kommune. Det har været en pointe i arbejdet med visionen, at der skal være et lokalt råderum, så arbejdet giver værdi lokalt. Der har således fra projektstyregruppen været lagt op til, at alle SFO'er skal arbejde med at udvikle den fritidspædagogiske praksis inden for de ganske vide rammer i visionen, hvilket har givet mulighed for at kombinere arbejdet med andre lokale fokusområder og tilpasse arbejdet efter, hvad børnegruppen og medarbejdergruppen har haft behov for.

Derudover har deltagerne i projektstyregruppen løbende rapporteret input fra kolleger på de forskellige skoler.

Centralt initierede indsatser

Børn og Unge

Pædagogik, Organisation og Sundhed
Aarhus Kommune

Skole

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 41 87 20 63

Sag: EMN-2024-007486
Sagsbehandler:
Astrid Holtz Yates

I 2023/24 har der fra projektstyregruppens side primært været fokus på de to sidste af de i alt fem centralt initierede indsatser, nemlig *SLF-forløb for SFO-team* og *Kompetenceudvikling af medarbejdere og ledelse*. Disse to indsatser er lagt sammen i én, der udmøntes i såkaldte læringspakker.

9. oktober 2024
Side 2 af 7

Det lokale arbejde med læringspakkerne lægger op til konkret kompetenceudvikling med et udvalgt fritidspædagogisk indhold, mens medarbejdere og ledelse arbejder metodisk med en SLF-tilgang, som er systematisk og datainformeret. Læringspakkerne til SFO består af et materiale, som kan anvendes lokalt i den enkelte SFO. Det er et udgangspunkt, som kan tilpasses lokalt. Medarbejdergruppen får nye faglige input, drøfter pædagogiske tilgange og afprøver indsatser på baggrund heraf – alt sammen for at kvalificere den pædagogiske praksis til gavn for børnene i SFO'en. SFO'erne har i skoleåret 2023/24 haft adgang til to læringspakker om henholdsvis deltagelsesmuligheder i børnefællesskaber og digitale fællesskaber.

Som en udløber af en af de øvrige centralt initierede indsatser, *Styrkelse af SFO-forældreråd*, er der i februar afholdt et inspirationsmøde sammen med Århus Forældreorganisation. Her var medlemmer af SFO-forældreråd og SFO-ledere inviteret til at få inspiration til deres arbejde. Mødet indeholdt både oplæg og glimt fra praksis. Der blev på mødet vist stor interesse for at høre andres erfaringer og tips.

Derudover er der i samarbejde med Århus Forældreorganisation, BUPL, FOA og SFO-lederforeningen udarbejdet en ny version af *Vejledning til SFO-forældreråd*, der er opdateret i forhold til indholdet i den fritidspædagogiske vision, og som indeholder konkrete tips og eksempler, der er dukket op i evalueringen af ordningen med SFO-forældreråd.

Arbejds møder

Også i det tredje år har ledere af SFO og deres fritidspædagogiske ledere været inviteret til arbejds møder med det formål at dele erfaringer og få inspiration til arbejdet.

I december var overskriften konkret erfaringsdeling om nogle af de temaer, SFO'erne har arbejdet med lokalt, og som de efterspurgte input til i statusbeskrivelserne fra året før, herunder børneinddragelse, børns digitale liv, SFO-forældreråd og arbejdet med mål- og indholdsbeskrivelsen.

I april var der fokus på de foreløbige erfaringer med arbejdet med læringspakker, herunder både arbejdsformen og det faglige indhold. På begge arbejds møder var der desuden korte oplæg fra en SFO-leder om deres arbejde inden for et specifikt område.

Pejlemærker for arbejdet med visionen

9. oktober 2024
Side 3 af 7

I de omtalte statusskemaer har SFO-lederne krydset af ved de i forvejen definerede pejlemærker for arbejdet med visionen. Pejlemærkerne relaterer sig til forskellige elementer af visionen og giver således SFO'erne en række formål at udvikle initiativer i retning af. I tabel 1 fremgår fordelingen i hhv. 2022/23 og 2023/24. Det har været muligt for den enkelte SFO at afgive flere svar.

32 skoler har indsendt svar i 2022/23, og 38 har indsendt svar i 2023/24.

Tabel 1. SFO'ernes fokus på pejlemærker i årene 2022/23 og 2023/24

Børn oplever:	22/23 (32 svar)	23/24 (38 svar)
i højere grad at blive spurgt og lyttet til om deres liv, interesser og ønsker	20	24
at møde nærværende og engagerede voksne, der tager initiativ og giver plads	19	22
valgmuligheder i forhold til fx at deltage i planlagte aktiviteter, at sætte aktiviteter i gang selv eller blot at være til – sammen med andre i SFO'en	20	23
at have mulighed for deltagelse i fællesskabet	24	32

Medarbejdere og ledere oplever:		
et øget fokus på SFO'ens fritidspædagogiske bidrag til børns liv – i sammenhæng med skolens undervisning	15	19
at bidrage til en fælles udvikling af fritidspædagogikken	22	30
et fælles sprog om det fritidspædagogiske bidrag og motivation til sammen at afprøve nye tiltag	25	29

Fordelingen viser blandt andet, at der på tværs af SFO'erne arbejdes med alle pejlemærker, om end nogle synes mere relevante end andre. Eksempelvis fremhæves sammenhængen med skolens undervisning blot af ca. halvdelen af SFO'erne. Dette kan forklares med, at arbejdet med

visionen netop har zoomet ind på SFO'ens fritidspædagogiske bidrag, hvorfor sammenhængen med undervisningen kan være mere relevant for SFO'erne at fokusere på senere.

9. oktober 2024
Side 4 af 7

Pejlemærker som udvikling af fritidspædagogikken, et fælles sprog og børns deltagelse i fællesskaber vægtes højest, hvilket også afspejler sig i de kvalitative svar fra SFO'erne.

Arbejdet med læringspakkerne

20 af de 38 SFO'er har arbejdet med en af de to læringspakker i 2023/24, og yderligere 9 forventer at gå i gang med deres første læringspakke i skoleåret 2024/25. Læringspakkerne er blevet godt modtaget af SFO'erne og får i statusskemaerne positive ord med på vejen, fx:

"[Det er] en stor hjælp at kunne facilitere et forløb ud fra så gennemarbejdet et materiale. Jeg synes læringspakken fungerer rigtig godt, da samtalerne tager afsæt i data. Jeg oplever, at vi når et skridt videre fra synsninger og plejer, når vi arbejder med læringspakken."

Lokale indsatser

Af statusskemaerne fremgår det, at der på tværs af SFO'erne er iværksat tiltag på mange forskellige niveauer. Fokus har været på forskellige niveauer – både på børn, medarbejdere og forældre.

I 2021/22 og 2022/23 og var viften af prøvehandling bred med fx pædagogisk idræt, sprogudvikling, udeliv og organisering og struktur på dagen.

Prøvehandlingerne i 2023/24 har til gengæld generelt fokus på børnefællesskaberne, og flere steder tager de afsæt i de forslag til prøvehandling, der er formuleret i læringspakkerne.

Andre prøvehandling er direkte koblet til andre igangværende indsatser, fx indsatser med fokus på børn i udsatte positioner, social læring og bredere børnefællesskaber.

Øvrige fund

Statusskemaerne viser, at SFO'er har arbejdet med mindst et indsatsområde, idet ingen dog har arbejdet med alle.

Dette lever op til projektstyregruppens forventning, da det vidner om, at den enkelte SFO har arbejdet med det, der giver mening i den lokale kontekst.

Derudover viser skemaerne, at flere SFO'er end tidligere har et SFO-forældreråd. I foråret 2022 angav 27 SFO'er, at de havde et SFO-forældreråd, mens tallet nu er 38, og 3 forventer at oprette et i skoleåret 2024/25. At flere SFO'er har et forældreråd er ikke et tilstrækkeligt mål og er ikke i sig selv en garanti for et meningsfuldt samarbejde. Men det er en afgørende forudsætning, at der er et SFO-forældreråd.

9. oktober 2024
Side 5 af 7

Ikke alle steder opleves SFO-forældrerådet som velfungerende og meningsgivende, så der er fortsat udviklingspotentiale, hvilket blandt andet søges imødekommet med vejledning og inspirationskatalog samt med årlige inspirationsaftener for SFO-forældreråd.

Værdi i arbejdet

SFO-lederne har i statusbeskrivelserne givet udtryk for den værdi, som arbejdet med den fritidspædagogiske vision i SFO har medført. Det gælder blandt andet, at:

- Det opleves positivt, at der med visionen er sat fokus på det fritidspædagogiske bidrag til det gode børneliv, og at vigtigheden af og det særlige ved SFO'en dermed er kommet på dagsordenen – både i SFO'en selv og i skoleledelsen og centralt.
- Børnene i højere grad oplever, at deres stemme er vigtig.
- Der udvikles et fælles sprog og et fælles fokus i den enkelte SFO.
- Der synes at være en øget faglig stolthed hos medarbejderne i SFO'en.
- Der i højere grad deles erfaringer på tværs af SFO'er.

Arbejds møderne er af SFO-lederne blevet fremhævet som et positivt element i perioden, hvor der er mulighed for særskilt at fokusere på fritidspædagogik og SFO og på at finde inspiration og dele erfaringer på tværs af SFO'er.

SFO-lederforeningen har givet udtryk for, at arbejdet med den fritidspædagogiske vision har givet en positiv opmærksomhed til området, og at fritidspædagogikken i højere grad anerkendes som noget selvstændigt.

Det har ikke været en intention at kunne måle, om arbejdet med visionen har medført et bedre børneliv i SFO'erne, men det er tydeligt at se i SFO-ledernes tilkendegivelser, at arbejdet har skabt værdi for både børn og medarbejdere. Der er generelt et fokus på at udvikle praksis i SFO'erne. Dette fokus er forstærket af visionen, men det er ikke slut med det.

3. Efter sommer 2024

Markering af afslutning på den centrale understøttelse

I september blev der afholdt et arbejds møde for skoleledere, SFO-ledere samt fritidspædagogiske ledere. Mødet markerede afslutningen på de tre år med central understøttelse af arbejdet med visionen, idet der blev gjort status på arbejdet, fremlagt fund og formidlet erfaringer fra to SFO'er om, hvordan de har grebet arbejdet an. Derudover blev deltagerne introduceret til nogle af de faglige elementer, der er indarbejdet i den nye læringspakke om Legens betydning, jf. nedenstående.

9. oktober 2024
Side 6 af 7

Læringspakker som udgangspunkt for fortsat kulturudvikling

Chefgruppen besluttede den 31. januar 2024, at der skulle udarbejdes yderligere to læringspakker om hhv. Børneinddragelse og Legens betydning. Dermed kan læringspakkerne fungere som udgangspunkt for SFO'ernes fortsatte kulturudvikling ved ophør af den øvrige centrale opfølgning på arbejdet med visionen.

Som beskrevet ovenfor er læringspakkerne blevet taget godt imod af SFO'erne. Ved at arbejde med flere forskellige læringspakker opnår SFO'erne erfaringer med at arbejde med et fagligt indhold ud fra en datainformeret, reflekteret tilgang, som kan anvendes i andre sammenhænge også.

Arbejds møder for SFO'er – efter den centrale opfølgningens ophør

Arbejds møderne er som nævnt fremhævet af SFO-lederne som et vigtigt element i forhold til at sikre fokus og erfaringsdeling på tværs. Derfor afholdes der yderligere to arbejds møder for SFO-ledere og fritidspædagogiske ledere i det kommende år, også selv om den centrale opfølgning på arbejdet er ophørt. Disse arbejds møder kan fastholde skolernes fokus på den fritidspædagogiske kvalitet og fortsat give feltet opmærksomhed og dermed fastholde det momentum, som de sidste tre års arbejde med den fritidspædagogiske vision har skabt.

SFO-lederforeningen har ved det sidste møde i sparingsgruppen for arbejdet med den fritidspædagogiske vision i april fremsat, at der for at sikre et organisatorisk "vi" og et fagligt fællesskab for SFO'erne er brug for fortsat opmærksomhed på området og en understøttelse, der fremmer samarbejdet. Yderligere arbejds møder for SFO'er kan være en del af et svar på dette ønske.

Kvalitetsopfølgning i SFO

BU-chefernes opfølgning på arbejdet med visionen overgår til den løbende opfølgning i basistilsynet, herunder SFO-forældreråd, mål- og indholdsbeskrivelse og samarbejde mellem skolebestyrelse og SFO-forældreråd. Dermed følges der fra centralt hold ikke længere specifikt op på, hvorvidt den enkelte SFO arbejder med den fritidspædagogiske vision og en øget kvalitet for børnene.

9. oktober 2024
Side 7 af 7

9. oktober 2024
Side 1 af 5

Bilag 2 Status på arbejdet med den fritidspædagogiske vision og handlingskataloget for UngiAarhus november 2023-24

Den fælles fritidspædagogiske vision blev vedtaget af byrådet den 26. maj 2021. Foruden den fælles vision blev der vedtaget en vision for UngiAarhus samt et handlingskatalog med 19 mere eller mindre konkrete handlinger målrettet UngiAarhus. Formålet med handlingskataloget var – og er – at give indholdsmæssig retning for omsætningen af den fritidspædagogiske vision til praksis i UngiAarhus.

Sidst der blev gjort status på UngiAarhus' arbejde med visionen, var november 2023. Her fremgår det, at arbejdet med at omsætte den fritidspædagogiske vision, herunder handlingen *Nyorientering af den fritidspædagogiske praksis*, er godt i gang. I dette arbejde har der været et kontinuerligt ledelsesmæssigt fokus på at udbrede de fire retningsgivende principper for den faglige nyorientering. Et arbejde der også udfoldes i *Afrapporteringen på arbejdet med den fritidspædagogiske vision i UngiAarhus*, der fremsendes til Børn og Unge-udvalgets temadrøftelse.

Derudover fremgik det af status, at arbejdet med handlingskataloget har været sat i bero siden ultimo 2022. Beslutningen blev truffet af tidligere Børn og Unge-chef for UngiAarhus, for at skabe ro om den daglige drift og praksis, mens processen om ny organisering og ledelsesstruktur i UngiAarhus pågik.

Ved behandlingen i november 2023 godkendte rådmanden, at den nye ledelse for UngiAarhus sammen med ny Børn og Unge-chef, der tiltrådte november 2023, drøfter og laver forslag til den fremadrettede ramme og proces for opfølgning på handlingskataloget.

Nærværende notat belyser derfor, hvordan UngiAarhus' ledelse sammen med Børn og Unge-chef Rasmus Graff foreslår, at det fremadrettede arbejde med at omsætte de resterende handlinger i handlingskataloget prioriteres. Derudover gives der status på, hvordan de enkelte handlinger er omsat i praksis.

Procesplan for omsætning af de resterende handlinger

Børn og Unge-chef Rasmus Graf har sammen med UngiAarhus-ledelse og PUF i februar 2024 udarbejdet en tilpasset procesplan for arbejdet med realiseringen af de resterende handlinger i handlingskataloget. Arbejdet er herefter genoptaget.

Den tilpassede procesplan for handlingskataloget har forholdt sig til en række nye vilkår for UngiAarhus, herunder

Børn og Unge

Pædagogik, Organisation og Sundhed
Aarhus Kommune

Fritid, Uddannelse og Forebyggelse

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 41 86 46 50

Sagsbehandler:
Anne Gaarde Fisker

9. oktober 2024
Side 2 af 5

- Ny ledelsesstruktur og organisering i UiAa
- Ny organisering i MBU, herunder det lokale klyngesamarbejde
- Ny tildelingsmodel for UngiAarhus
- Brede Børnefællesskaber

De nye vilkår betyder, at en række af handlingerne i dag er koblet til arbejdet med Brede Børnefællesskaber samt klyngesamarbejdets betydning for det lokale og tværgående samarbejde om børn og unge i udsatte positioner. Dette udfoldes for de enkelte handlinger nedenfor. Derudover har den nye organisering skabt et naturligt rum for flere bydækkende og tværgående indsatser.

I prioriteringsprocessen tog UngiAarhus' ledelse afsæt i tre perspektiver:

- Hvor ser vi sammenhænge mellem handlinger og/eller nuværende initiativer?
- Hvad kan vores organisation nu og fremadrettet?
- Hvilke behov ser vi i praksis?

Med afsæt i ovenstående proces, er det vurderet, at handlingen målrettet *Fleksible medlemskaber af ungdomsklub* bør bortfalde. Der er en opmærksomhed i UngiAarhus' ledelsen på erfaringer med fleksible medlemskaber fra Odense Kommune, der viser, at det er udfordrende at styre konceptet både fagligt og administrativt. Ønskes handlingen fastholdt, vurderes det, at der skal laves et afdækningsarbejde ift. lovgivning (herunder GDPR-regler) og erfaringsindsamling, før der kan laves prøvehandling med fleksible medlemskaber af ungdomsklubben i UngiAarhus.

Det er aftalt, at det er UngiAarhus' ledelse, der sikrer, at de resterende handlinger bliver omsat i praksis. Dette med understøttelse fra fællesfunktionerne ift. faglig- og videnskæssig bistand. Børn og Unge-chef for området sikrer fremdrift i arbejdet i den løbende ledelsesopfølgning.

Status på arbejdet med handlingskataloget

Oversigten nedenfor giver et kort overblik over, hvilke handlinger der er igangsat, og hvordan de er omsat i praksis samt, hvilke handlinger der afventer igangsættelse.

Farvekoderne i skemaet indikerer:

- Blå er de handlinger, der er i drift eller afsluttet
- Grøn er de handlinger, der er i proces og som fortsat udvikles
- Gul er de handlinger, der afventer igangsættelse
- Orange er den handling, der foreslås at bortfalde

Handling	Status
Ny orientering af den fritidspædagogiske praksis – fra medlem til aktiv deltager	<p>UngiAarhus har arbejdet kontinuerligt med at understøtte og udbrede et fagligt mindset med fokus på at have en praksis, der er</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opdateret med ny viden og har udsyn - Arbejder med autentiske problemstillinger - Har et fokus på at skabe rammer, hvor det er børn og unge, der har initiativet og er medskabere af UngiAarhus - Arbejder med en eksplorativ og undersøgende tilgang. <p>Arbejdet er rammesat af fire retningsgivende principper. Gennem arbejdet er der skabt et stærkt fagligt fundament og sprog på tværs af UngiAarhus.</p>
Deltagerbudgetter til senaterne	<p>Alle tre senater har arbejdet med deltagerbudgetter siden medio 2022. Der er afsat minimum 30.000 kr. som de unge kan prioritere. De unge oplever det som positivt og værdifuldt, at de f.eks. kan afholde temaaftener, lave deres egen scene ved OMG-festivalen, indrette et ungemiljø og meget andet.</p>
Medborgerskabs uge for hele Børn og Unge	<p>Juni 2024 godkendte rådmanden forslag til forankring af Demokrati- og medborgerskabsugen. Demokrati- og medborgerskabsugen er en fælles platform, hvor MBU markerer og danner afsæt for de lokale enheders fortløbende arbejde med medborgerskab, handlekraft og samskabelse. Ugen skal:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Inspirere og understøtte den daglige praksis målrettet demokratisk dannelse i dagtilbud, skole og UngiAarhus, og skabe rum til udvikling af samarbejder lokalt, samt 2. Være et fælles afsæt for de repræsentative og formelle fora i skole og UngiAarhus.
UngiAarhus som alternativ læringsarena og pusterum i løbet af skoledagen	<p>UngiAarhus har afdækket de forskellige alternative læringsarenaer. I forbindelse med ny organisering er læringsarenaerne placeret under UngiAarhus Bydækkende og Tværgående, hvilket sikrer et ensartet tilbud på tværs af Aarhus Kommune. Der er truffet beslutning om, hvordan de nuværende tilbud kan videreføres, samt hvordan UngiAarhus skal indgå i arbejdet med alternative læringsmiljøer fremadrettet.</p>
Bydækkende forløb målrettet børn og unge med specifikke problemstillinger	<p>Handlingen ses i sammenhæng med handlingen vedr. alternative læringsarenaer. Derudover er det en opmærksomhed, at Alternative læringsarenaer er samlet under UngiAarhus Bydækkende og Tværgående.</p>

Børn og unge og deres forældre som medskabere af positive digitale fællesskaber og videnskompetencer	I august 2024 har en arbejdsgruppe under UngiAarhus, med afsæt i centrale retningslinjer fra Sundhedsstyrelsen og Styrelsen for IT og Læring, udarbejdet fælles retningslinjer for brug af digitale medier i UngiAarhus. Derudover er der udarbejdet et materiale, klubberne kan benytte ifbm. udarbejdelsen af lokale retningslinjer på området. De lokale retningslinjer skal udarbejdes sammen med børn, unge og forældre.
Skærpelse af den pædagogiske praksis målrettet børn og unges digitale fællesskaber	Se bl.a. oven for.
Ny budgettildelingsmodel	Er implementeret, evalueres 2026
Afdækning af de eksisterende fritidspædagogiske tilbud for de 18-25-årige	Der er udarbejdet en afdækning, der er behandlet i chefgruppen.
Fokus på udvikling af de fritidspædagogiske tilbud uden for Aarhus C	UngiAarhus har medtaget opmærksomheden i deres løbende fokus på at udvikle deres tilbud. Derudover er der i Ungdomsskolens praksis fokus på at etablere ungdomsskolehold i alle skoledistrikter.
Ny måde at opgøre og registrere aktiviteter i UngiAarhus	Handlingen indgår i det fælles arbejde på tværs af UngiAarhus, PUF og Analyseenheden om bedre data for UngiAarhus.
Styrket samarbejde mellem UngiAarhus og PPR samt UngiAarhus og MSB – fritiden som en del af børn og unges liv	Handlingen kobles til arbejdet med Brede Børnefællesskaber og er lokalt forankret i klyngesamarbejdet, hvor PPR og MSB (Relationel Velfærd) indgår.
Ressourcer til børn med støttebehov skal revitalisere miljøet og skabe deltagelsesbaner for den enkelt	Handlingen kobles til klyngesamarbejdet samt understøttes fagligt via udarbejdelse af inspirationshæftet <i>Fritid for alle</i> . Derudover har tildelingsmodel sikret at v-midler går til den enkelte klub, hvor barnet eller den unge er medlem. Dette sikrer i højere grad end tidligere, at de tildelte midler kan revitalisere lærings- og dannelsesmiljøet i klubben.
Brobygningsforløb ind i UngiAarhus med mentorer for børn og unge med funktionsnedsættelse	Handlingen løftes i klyngesamarbejde, hvor der er truffet beslutning om, at fokus er på: Segregering, overgange og Relationel Velfærd med fokus på de børn og unge, der har behov for ekstra støtte.
Understøtte overgangen til ungdomsuddannelser til børn og unge (mentorer)	I dag sidder UngiAarhus med på årgangsmøder sammen med skole og UU. I dette samarbejde kan der træffes beslutning om, at en unge har brug for ekstra støtte i overgangen til en ungdomsuddannelse – en støtte UngiAarhus eller MSB kan igangsætte. Arbejdet kobles også til det lokale klyngesamarbejde. Derudover kan UngiAarhus' Mentorordning understøtte handlingen.

Fritids- og ungdomsskoleområdet på tværs – med afsæt i partnerskabsaftaler	Igangsættes ultimo 2024
Styrket fokus på at motivere unge til at opdage udviklings- og uddannelsesmuligheder i forlængelse af digitale interesser og kompetencer	Igangsættes primo 2025
Igangsætning af proces for gentænkning/reformulering af formålsbeskrivelserne med de pædagogisk ledede legepladser	Igangsættes primo 2025 med inddragelse af faglige organisationer.
Fleksible medlemskaber af ungdomsklubber – der sikrer flere muligheder for den enkelte	Det foreslås at denne handling udgår.

Punkt 4: Temadrøftelse den 30. oktober i udvalget om fritidspædagogik, herunder afrapportering om arbejdet med den fritidspædagogiske vision 2021-2024 (RG og SMC)

Tid: 15 min. Deltagere: Anne Gaarde Fisker og Astrid Holtz Yates

Beslutningsmemo

27. september 2024

Side 1 af 1

Emne **Udvalgstemadrøftelse om fritidsområdet**
Til Rådmandsmøde

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Chefgruppen har godkendt at Børn og Unge-cheferne Stefan Møller Christiansen og Rasmus Graff sætter forslaget på dagsordenen med henblik på, at rådmanden godkender materialet til Børn og Unge-udvalgets temadrøftelse om fritidsområdet den 30. oktober 2024.

Udvalget har ønsket en temadrøftelse om fritidsområdet med fokus på UngiAarhus' opgave i udsatte boligområder. Til chefmødet den 13. juni blev der rejst ønske om, at afrapporteringen til Børne og Unge-udvalget om arbejdet med den fritidspædagogiske vision knyttes til temadrøftelsen om fritidsområdet. Det er derfor aftalt med udvalget, at temadrøftelsen er todelt:

1. Fokus på den opgave UngiAarhus løfter i arbejdet med børn og unge i udsatte boligområder.
2. Endelig afrapportering på arbejdet med den fritidspædagogiske vision – for henholdsvis SFO og UngiAarhus.

Dermed består materialet af følgende dokumenter:

- Bilag 1: Forklæde til udvalgets temadrøftelse
- Bilag 2: Arbejdet med den fritidspædagogiske vision 2021-2024 – SFO
- Bilag 3: Arbejdet med den fritidspædagogiske vision 2021-2024 – UiAa
- Bilag 4: Oplæg til BU-udvalget om UngiAarhus og udsatte boligområder

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles, at rådmanden:

- Godkender forklædet til temadrøftelsen (bilag 1)
- Drøfter afrapporteringerne på arbejdet med den fritidspædagogiske vision for henholdsvis SFO og UngiAarhus (bilag 2 og 3) og godkender, at de fremsendes til temadrøftelsen.
- Tager bilag 4 til efterretning og godkender at det fremsendes til temadrøftelsen.

3. Videre proces og kommunikation

Det samlede materiale fremsendes til Børn og Unge-udvalget til behandling den 30. oktober 2024.

Børn og Unge

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Fritid, Uddannelse og Forebyggelse

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 29 20 99 39

Direkte e-mail:
hskr@aarhus.dk

Sag: EMN-2024-007486
Dokumentnummer:
12846853

Sagsbehandler:
Anne Gaarde Fisker
Astrid Holtz Yates

Forklæde

1. oktober 2024

Side 1 af 2

Temadrøftelse om fritidsområdet

Til: Børn og Unge-udvalget

Udvalgsmøde: 30.10.2024

Børn og Unge

Pædagogik, Organisation og
Sundhed

Aarhus Kommune

1. Baggrund

Børn og Unge-udvalget har ønsket en temadrøftelse med fokus på fritidsområdet. Det er aftalt, at temadrøftelsen falder i to dele:

1. Fokus på den opgave UngiAarhus løfter i arbejdet med børn og unge i udsatte boligområder.
2. Endelig afrapportering på arbejdet med den fritidspædagogiske vision for henholdsvis SFO og UngiAarhus.

Fritid, Uddannelse og Forebyggelse

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

2. Forberedelse til mødet

Til del 1 er der udarbejdet og vedlagt rammesættende slides, disse kan udvalget orientere sig i.

Direkte telefon: 41 86 46 50

Til del 2 er der udarbejdet to afrapporteringer for henholdsvis SFO og UngiAarhus' arbejde med den fritidspædagogiske vision i årene 2021-2024. Indledningsvist gives der et kort resume af hovedpointerne i afrapporteringen.

Sagsbehandler:

Anne Gaarde Fisker

Astrid Holtz Yates

3. På mødet

Første del af temadrøftelsen sætter fokus på den opgave UngiAarhus løfter i arbejdet med børn og unge i udsatte boligområder. Rasmus Brandt, Leder af UngiAarhus Vest rammesætter UngiAarhus' opgave generelt, mens Thomas Sprogø, Pædagogisk leder i Klubben Søndervang, sætter ord på praksis med fokus på UngiAarhus samarbejde den lokale fodboldklub og Get2Sport – hvor også skole og dagtilbud indgår. Med afsæt i oplægget lægges der op til fælles drøftelse med afsæt i udvalgsmedlemmernes opmærksomheder. Der er afsat 40 min. til punktet.

Anden del af temadrøftelsen sætter fokus på arbejdet med den fritidspædagogiske vision for SFO og UngiAarhus. BU-chef Stefan Møller Christiansen og Rasmus Graf indleder kort punktet, mens Katrine Flye Jensen, SFO-leder og Mads Erik Seiersen, Leder af UngiAarhus Bydækkende og Tværgående giver indblik i arbejdet med den fritidspædagogiske vision generelt og i praksis. Der er mulighed for at stille spørgsmål. Der er afsat 20 min. til punktet.

Bilag

Bilag 1: Oplæg til BU-udvalget om Udsatte boligområder og UiAa

Bilag 2: Afrapportering på arbejdet med den fritidspædagogiske vision 2021-2024 - SFO

Bilag 3: Afrapportering på arbejdet med den fritidspædagogiske vision 2021-2024 - UngiAarhus

1. oktober 2024
Side 2 af 2

Status på arbejdet med den fritidspædagogiske vision 2021-2024 (SFO)

1. Resume

Arbejdet med den fritidspædagogiske vision i SFO i perioden 2021-2024 har været rettet mod syv konkrete pejlemærker, der er en konkretisering af, i hvilken retning SFO'erne kan arbejde.

Der har i perioden været iværksat både centralt initierede indsatser og lokale indsatser, hvoraf sidstnævnte har spændt bredt tematisk og har været rettet mod både medarbejdere, forældre og børn. De centralt initierede indsatser er:

- Styrkede SFO-forældreråd
- Øget børneinddragelse
- Kompetenceudvikling og Stærkere læringsfællesskaber
- Digitale fællesskaber

Inden for visionens rammer har den enkelte SFO sat et lokalt præg på arbejdet ud fra en vurdering af, hvad der har passet til børnegruppen, konteksten og andre fokusområder, man har haft. Selv om indsatser og prøvehandling har taget sig forskelligt ud, har alle SFO'er arbejdet i samme retning. Der er gennem perioden delt erfaringer på tværs af SFO'er, hvilket skaber et godt fundament for en fortsat udvikling af den fritidspædagogiske kvalitet i SFO'en generelt.

SFO-lederne oplever det positivt, at der med visionen er kommet et øget fokus på SFO'ens fritidspædagogiske bidrag til det gode børneliv fra både skoleledelser, forældre og det politiske niveau – og ikke mindst i den enkelte SFO. Dermed er der blandt andet kastet lys på, hvordan SFO'en bidrager til, at alle børn oplever mestring, gode fællesskaber og demokratisk dannelse.

2. Baggrund og tilgang

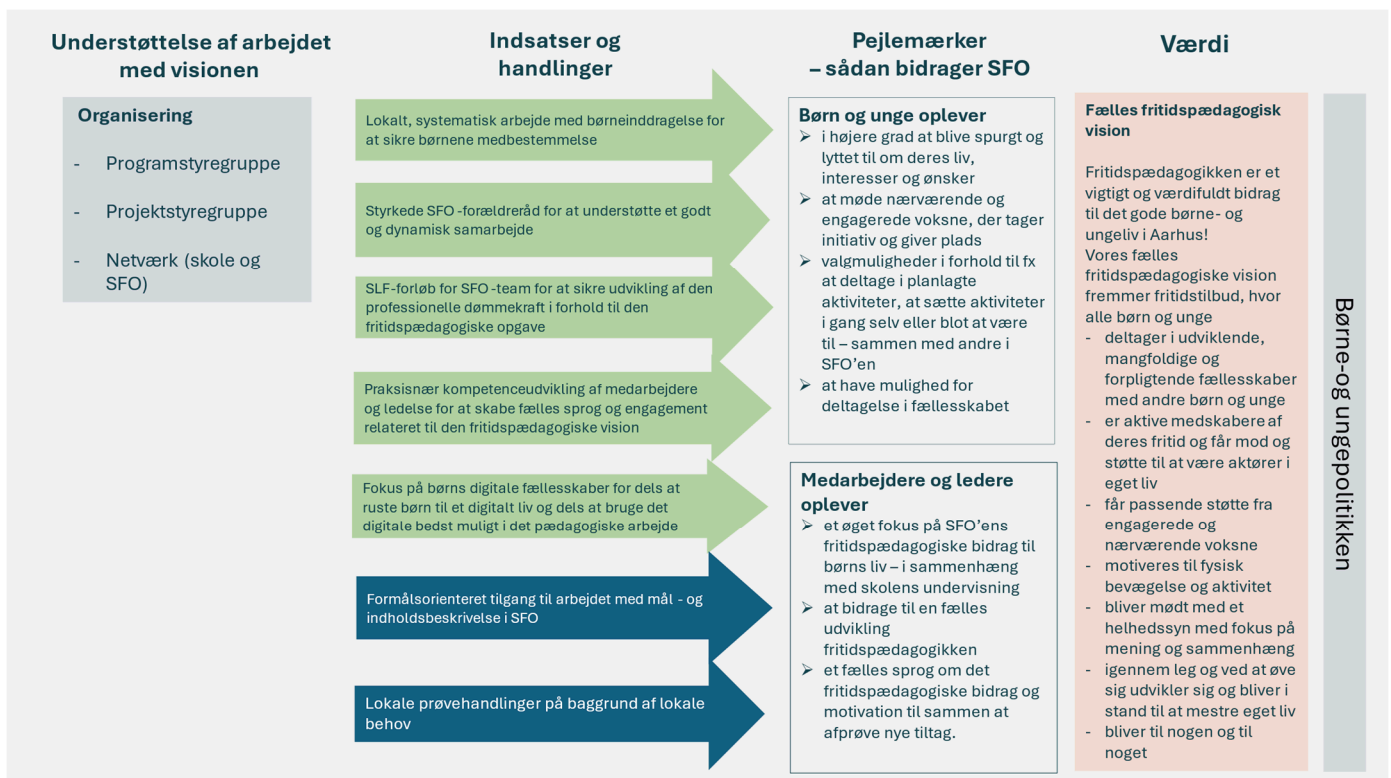
I dette bilag gøres der status på arbejdet med den fritidspædagogiske vision siden byrådets vedtagelse af denne i 2021. Det samlede materiale findes [her](#).

Både arbejdet med den fritidspædagogiske vision og opfølgningen tager afsæt i nedenstående figur 1. I søjlen yderst til højre er børne- og ungepolitikken og herunder den fritidspædagogiske vision, dvs. den fælles værdi i Aarhus Kommune i forhold til, hvad vi – generelt og specifikt i de fritidspædagogiske tilbud – arbejder henimod i forhold til børnene og de unge.

I næste søjle fra højre er to kasser under overskriften "Pejlemærker", der indeholder syv pejlemærker for arbejdet, som fokuserer på henholdsvis børnenes og medarbejdere og lederes oplevelser. Pejlemærkerne er en konkretisering af, i hvilken retning SFO'erne kan arbejde med indsatserne for at komme i retning af værdierne. Pejlemærkerne siger ikke noget om, hvordan arbejdet skal gribes an, men peger netop i en mere konkret retning end værdierne i visionen.

Pilene illustrerer de centrale og decentrale indsatser og handlinger, der bringer arbejdet i retning af pejlemærkerne – og i sidste ende visionen.

Figur. 1 Indsatsteori for arbejdet med den fritidspædagogiske vision

Dermed er rationale, at når SFO'erne arbejder med de konkrete indsatser og i det arbejde – samt i øvrigt – iagttager pejlemærkerne, skaber det i sidste ende værdi for børnene i SFO.

Det er her vigtigt at understrege, at arbejdet med den fritidspædagogiske vision er en kulturudvikling i retning af en mere reflekterende, delende og formålsoverordnet praksis. Det er dermed ikke tilstrækkeligt at gennemføre centralt initierede indsatser. Det er helt afgørende, at arbejdet i retning af visionen er tilpasset de lokale forhold. Derfor er det vigtigste element i kulturudviklingen lokalt iværksatte prøvehandling, der dels har en værdi i sig selv, og dels giver anledning til lokal læring.

Fælles retning og lokalt tilpasset

SFO-lederne har en gang årligt i den treårige periode udfyldt et statusskema, hvor de blandt andet har beskrevet fokusområder, indsatser, udfordringer og gevinster ved deres lokale arbejde med den fritidspædagogiske vision. Denne dataindsamling giver et billede af arbejdet med visionen i SFO'erne på tværs af Aarhus Kommune.

Siden begyndelsen af arbejdet med at formulere en vision for fritidspædagogikken har det stået klart, at det politiske fokus på fritidspædagogikken har været motiverende og samlende for medarbejdere og ledere i SFO. Det opleves generelt som tiltrængt at få kastet lys på SFO og dens rolle i børnenes liv. Samtidig er SFO'en generelt kommet højere op på dagsordenen i skolernes ledelsesteams.

Også fra et forældreråds side er det blevet fremført, at det er meget brugbart at have en fælles og tydelig retning i form af en politisk vedtaget vision at sigte efter i det lokale arbejde.

Det har været vigtigt for Børn og Unge, at kulturudviklingen hele tiden sker med respekt for de lokale forhold, der gør sig gældende. Derfor har tempo og rækkefølge for valg af pejlemærker og fokusområder været op til de enkelte SFO'er at beslutte. På den vis er det samlede billede, at alle SFO'er har arbejdet med noget, men ingen har arbejdet med alt.

"Som nyvalgt SFO-forældreråd var det godt at få et centralt dokument, der viser, hvad vi skal med SFO"

Leder af SFO-forældreråd

Mere formålsorienteret pædagogik

Et væsentligt element i den fritidspædagogiske vision er, at den daglige planlægning og praksis skal være endnu mere formålsorienteret. Det vil sige, at spørgsmålet "hvad vil vi med børnene?" stilles før spørgsmålet "hvad skal vi (lave) med børnene?"

Denne tilgang støttes af flere elementer i den fritidspædagogiske vision. Dels i den reviderede [Rammer for mål- og indholdsbeskrivelse i Aarhus](#), som byrådet vedtog i sammenhæng med den fritidspædagogiske vision. I denne nye udgave lægges op til, at det lokale arbejde med mål- og indholdsbeskrivelsen og dermed planlægningen af fritidspædagogikken generelt revitaliseres, at skolebestyrelsen spiller en tydeligere rolle, og at formålsorienteringen er det lokale grundlag for praksis i SFO.

Børn og Unge har i forlængelse af vedtagelsen udarbejdet en [vejledning](#) til SFO'erne som inspiration til arbejdet med mål- og indholdsbeskrivelsen. Vejledningen er udarbejdet i samarbejde med de faglige organisationer og lederforeningerne.

Dels er formålsoverretningen grundlag for kompetenceudviklingen i form af de læringspakker, SFO'erne arbejder med lokalt, samt for lokale prøvehandlinger og initiativer.

3. Centrale og lokale indsatser

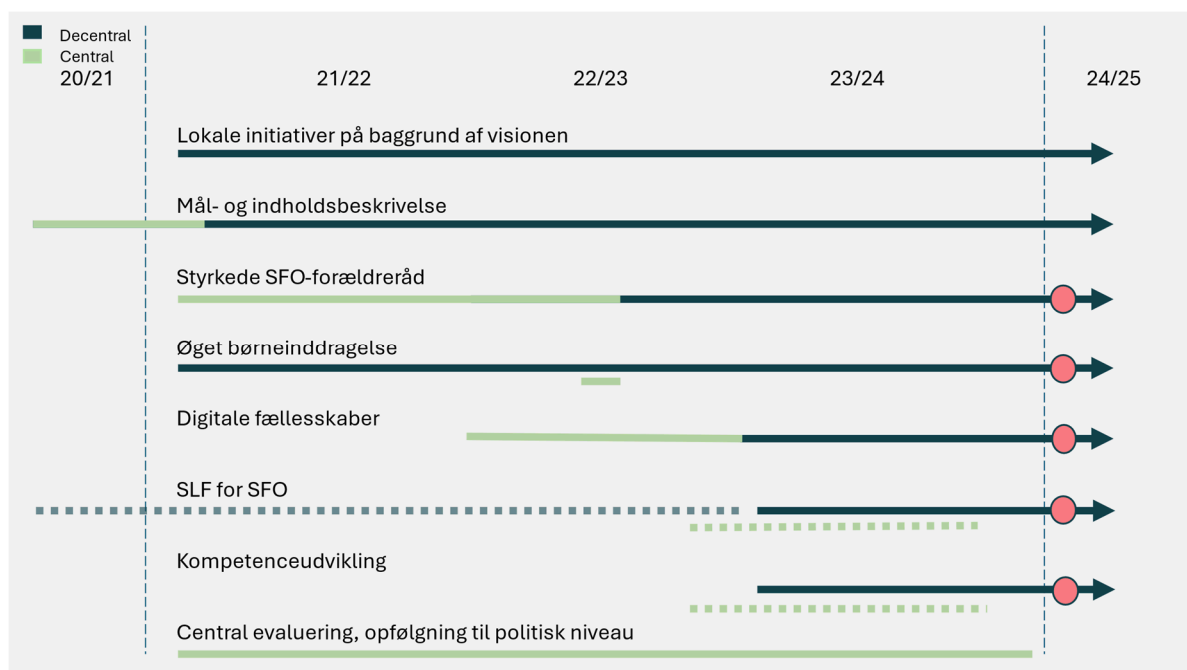
I det følgende gøres status på arbejdet med de centralt initierede og de lokale indsatser.

I figur 2 er listet otte elementer i arbejdet med den fritidspædagogiske vision. Øverst de initiativer, der tages i de enkelte SFO'er på baggrund af visionen. Dette er det vigtigste element – det er her, visionen bliver levende, og kulturudviklingen for alvor tager fart.

Dernæst arbejdet med den reviderede mål- og indholdsbeskrivelse, som er det lokale grundlag for planlægning af fritidspædagogikken.

Så følger de fem centralt initierede indsatser, som byrådet vedtog i forbindelse med visionen. Det har siden vist sig hensigtsmæssigt at fusionere "Kompetenceudvikling" og "SLF for SFO". Endelig er der nederst den centrale opfølgning og afrapportering.

Figur 2. Centrale og lokale indsatser i regi af den fritidspædagogiske vision

Pilene i figuren illustrerer, at arbejdet med afsæt i den fritidspædagogiske vision fortsætter, idet den løbende, centrale opfølgning og afrapportering ophører. Den fritidspædagogiske vision lever nu så bredt, at der fremover ikke tales om at arbejde med visionen, men om at arbejde med fritidspædagogisk kvalitet, idet forståelsen af kvalitet tager afsæt i den af byrådet vedtagne fritidspædagogiske vision.

I arbejdet med den fritidspædagogiske vision er der en række opmærksomhedspunkter, der løbende er iagttaget:

- Vedvarende fokus på visionen i skolernes ledelser
- Følgeskab i hele byen, under hensyn til lokale variationer
- Deling af erfaringer i og mellem SFO'er
- Løbende tilførsel af viden.

Lokale initiativer

Som en del af den centrale opfølgning har SFO'erne gennem de seneste to år oplyst, hvilke pejlemærker de har iværksat lokale indsatser efter. Opsamlingen har undervejs givet projektstyrgruppen et samlet overblik over SFO'ernes fokus. Dermed har det været muligt at iagttage, om der skulle være pejlemærker, der ikke får opmærksomhed fra SFO'erne. Et sådant fund ville formentlig lede til nysgerrighed på baggrunden for forholdet og evt. ekstra indsats på området.

32 skoler har indsendt svar i 2022/23, og 38 har indsendt svar i 2023/24. SFO'ernes svar er oplistet i tabel 1.

Tabel 1. SFO'ernes fokus på pejlemærker i årene 2022/23 og 2023/24

Børn oplever:	22/23 (32 svar)	23/24 (38 svar)
i højere grad at blive spurgt og lyttet til om deres liv, interesser og ønsker	20	24
at møde nærværende og engagerede voksne, der tager initiativ og giver plads	19	22
valgmuligheder i forhold til fx at deltage i planlagte aktiviteter, at sætte aktiviteter i gang selv eller blot at være til – sammen med andre i SFO'en	20	23
at have mulighed for deltagelse i fællesskabet	24	32

Medarbejdere og ledere oplever:		
et øget fokus på SFO'ens fritidspædagogiske bidrag til børns liv – i sammenhæng med skolens undervisning	15	19
at bidrage til en fælles udvikling af fritidspædagogikken	22	30
et fælles sprog om det fritidspædagogiske bidrag og motivation til sammen at afprøve nye tiltag	25	29

Fordelingen viser blandt andet, at der på tværs af SFO'erne arbejdes med alle pejlemærker, om end nogle synes mere relevante end andre. Eksempelvis fremhæves sammenhængen med skolens undervisning blot af ca. halvdelen af SFO'erne. Dette kan forklares med, at arbejdet med visionen netop har zoomet ind på SFO'ens fritidspædagogiske bidrag, hvorfor sammenhængen med undervisningen kan være mere relevant for SFO'erne at fokusere på senere.

Alt i alt arbejdes der i SFO'erne bredt og varieret, dog ser det ud til, at pejlemærker som udvikling af fritidspædagogikken, et fælles sprog og børns deltagelse i fællesskaber vægtes højest. Det afspejler sig også i de kvalitative svar fra SFO'erne.

De lokale prøvehandlinger varierer og drejer sig fx om:

- Helt konkrete pædagogiske aktiviteter: *Robusthed, bevægelse, sproglig udvikling, børnefællesskaber etc.*
- Organisering
- De fysiske rammer

SFO'erne arbejder på forskellige niveauer, fx:

- Pædagogiske drøftelser i medarbejdergruppen
- Involvering af forældrene
- På børneniveau, fx øget inddragelse i form af børneråd, interviews og postkasser

Styrkede SFO-forældreråd

Ordningen med SFO-forældreråd er evalueret med henblik på at finde veje til at styrke SFO-forældrerådernes rolle som formelt organ for forældreindflydelse samt indfri intentionen om at øge fokus på SFO'ens opgave i skolebestyrelsen.

Evalueringen, der blev foretaget i foråret 2022, bestod af spørgeskemaer udsendt til SFO-ledere samt interviews med faglige organisationer, forældreorganisationer og tre SFO'er med deltagelse af som minimum SFO-leder, SFO-forældrerådsformand og skolebestyrelsesmedlem.

40 SFO-ledere besvarede spørgeskemaet. Heraf angav 27, at de har et SFO-forældreråd. Mere end halvdelen af dem, der ikke har et råd, arbejder på at få et.

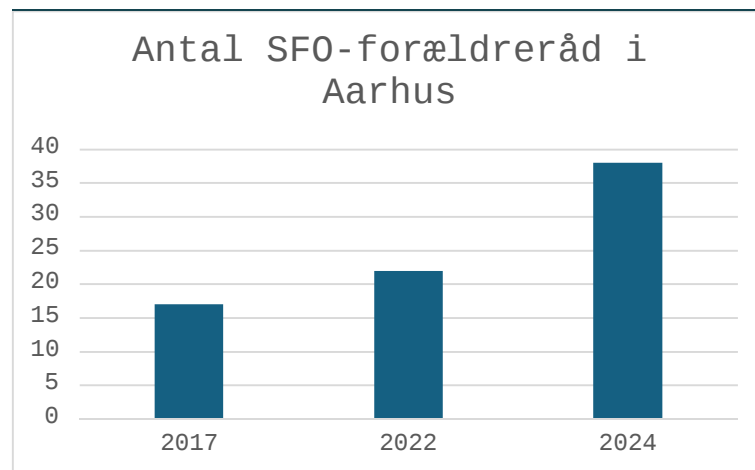
Af besvarelserne fremgår det, at der er stor variation i, hvordan kvaliteten af ordningen opleves. Det gælder helt generelt, hvor nogle ikke finder det umagen værd, fordi det er en stor udfordring at rekruttere forældre eller at finde meningsfulde opgaver. Modsat ser andre en stor værdi i at have SFO-forældrerådet som lederens sparringspartner, ligesom de bidrager til medarbejdernes engagement gennem deres interesse for området. Der er ligeledes stor variation i forhold til samarbejdet med skolebestyrelsen, hvor nogle oplever SFO-forældrerådet overset, mens andre oplever en stor inddragelse af SFO-forældrerådet i konkrete spørgsmål vedrørende SFO. I evalueringen gik de tre

områder rekruttering, det meningsfulde arbejde og samarbejde med skolebestyrelsen igen som potentielt udfordrende, men samtidig meget meningsgivende – når ordningen fungerer godt.

På baggrund af evalueringen er der sat fire konkrete initiativer i værk:

- Til forældreråd og skoler: Et [inspirationshæfte](#), som formidler indsamlede erfaringer med at have et SFO-forældreråd – med særligt fokus på rekruttering, arbejdets indhold samt samarbejdet med skolebestyrelsen¹
- Til nuværende og kommende medlemmer af SFO-forældreråd: En [vejledning](#), som viser veje til god indflydelse i og for SFO-forældrerådet²
- En rammesat videndeling iblandt ledere af SFO med fokus på det gode samarbejde i forældrerådene samt rekruttering hertil
- Et årligt møde for SFO-forældreråd, hvor Børn og Unge i samarbejde med Århus Forældreorganisation faciliterer deling af viden og erfaringer.

Figur 3. Antal SFO-forældreråd i Aarhus i perioden 2017-2024

Figur 3 viser, at der i forhold til 2017 er væsentligt flere skoler, der nu har et SFO-forældreråd. Et øget antal SFO-forældreråd betyder alt andet lige, at flere skoler lykkes med at rekruttere til SFO-forældrerådene, og at der samlet set opleves mere værdi i arbejdet.

Det er fortsat et indsatsområde at stimulere arbejdet i SFO-forældrerådene, herunder samarbejdet med bestyrelsen, så der fremover skabes endnu mere værdi for børnene.

¹ Udarbejdet i samarbejde med Århus Forældreorganisation, BUPL, FOA og SFO-lederne

² Udarbejdet i samarbejde med Århus Forældreorganisation, BUPL, FOA og SFO-lederne

Øget børneinddragelse

Der har siden byrådets vedtagelse af visionen været fokus på, hvorledes SFO'erne i endnu højere grad kan arbejde systematisk med at lade børnene komme til orde om deres hverdagsliv i SFO'en og om deres ønsker til SFO'ens retning.

SFO'erne har fundet forskellige veje til at øge den systematiske børneinddragelse. Derudover er der afholdt et fælles møde, hvor ledere af SFO delte viden og erfaringer på området.

Der har vist sig et potentiale i både at identificere forskellige veje til inddragelse og fælles faglige drøftelser af tilgangen blandt medarbejderne af den enkelte SFO. Derfor er øget børneinddragelse også et tema i kompetenceudviklingen.

”Mine medarbejdere har ikke nødvendigvis samme tilgang og metode til børneinddragelse. Det gør, at nogle let bliver yndlingsvoksne og andre det modsatte. Det er en ledelsesudfordring.”

Leder af SFO

Kompetenceudvikling og Stærkere læringsfællesskaber

Det stod ret hurtigt klart i arbejdet med visionen, at det er hensigtsmæssigt at fusionere kompetenceudvikling og Stærkere læringsfællesskaber. På den vis kan samme indsats bære et dobbelt formål: Dels en konkret kompetenceudvikling om et konkret fritidspædagogisk tema, dels en træning i at arbejde reflekterende, analytisk og datainformeret.

På baggrund af en inddragende proces med deltagelse af SFO-ledere fra hvert distrikt, BUPL og FOA er der identificeret fire forskellige emner til kompetenceudvikling:

- Deltagelsesmuligheder i børnefællesskaber
- Digitale fællesskaber
- Børneperspektiver
- Legens betydning

For at sikre en lokalt forankret kompetenceudvikling, der honorerer det dobbelte formål, har Børn og Unge videreudviklet de læringspakker, som skolerne i forvejen kender fra arbejdet med Stærkere læringsfællesskaber.

Læringspakkerne består af et materiale, som kan anvendes lokalt i den enkelte SFO. Det er et udgangspunkt, som kan tilpasses lokalt. Læringspakken indeholder en gennemarbejdet guide til ledelse af processen, som varetages lokalt, typisk af SFO-leder.

Læringspakken indeholder derudover faglige input i form af film med fagkapaciteter. Derved får medarbejdergruppen nye input, drøfter pædagogiske tilgange og afprøver indsatser i egen praksis på baggrund heraf – alt sammen for at kvalificere den pædagogiske praksis til glæde for børnene i SFO'en. Samtidig styrkes

medarbejdergruppen som et læringsfællesskab, der sammen afprøver, reflekterer og udvikler praksis.

SFO'erne har taget godt imod læringspakkerne. Mere end halvdelen af SFO'erne har i løbet af det første år arbejdet aktivt med læringspakkerne, og yderligere planlægger at påbegynde det. Samtidig har flere SFO'er inspireret af læringspakkerne opsøgt yderligere viden inden for områderne.

"[Det er] en stor hjælp at kunne facilitere et forløb ud fra så gennemarbejdet et materiale. Jeg synes, læringspakken fungerer rigtig godt, da samtalerne tager afsæt i data. Jeg oplever, at vi når et skridt videre fra synsninger og plejer, når vi arbejder med læringspakken."

Leder af SFO

"Vi er midt i processen, som er det gode mix af teori, data og praksis. Der har været flere elementer i oplægget, som har været "ny viden" og gjort os opmærksomme på blinde pletter. Vi afslutter arbejdet inden sommerferien og glæder os til en ny læringspakke."

Leder af SFO

Digitale fællesskaber

Arbejdet med digitale fællesskaber er foregået i to spor:

Dels er digitale fællesskaber som et tema i en læringspakke en del af kompetenceudviklingen. Her tages udgangspunkt i, at børn har et digitalt liv – uanset om der er skærme i SFO eller ej – som har betydning for deres hverdag. Samtidig inspireres pædagoger til at bygge bro mellem den digitale og den analoge verden, så de forskellige dele af børnenes liv inspirerer hinanden frem for at stå i et modsætningsforhold, og sammenhængen i tilværelsen øges.

Dels har Børn og Unge udarbejdet materialet Digital Tryghed 24/7. Det er en guide til SFO'er og indskolinger med henblik på afholdelse af forældremøder med efterfølgende dialog i hjemmet. I materialet fokuseres på den digitale verdens muligheder og især faldgruber. Temaerne er bl.a. den første mobil, online venner, gaming, sprog online og billeddeling.

Indsatsen er i tråd med Aarhus Kommunes og Østjyllands Politis fælles strategi "Tryk i Aarhus". Dermed har indsatsen til hensigt at reducere utrygheden hos blandt andet forældrene.

Indtil videre har otte SFO'er arbejdet med materialet, mens fem oplyser, at de påtænker at gøre det.

4. Pointer fra arbejdet med den fritidspædagogiske vision

Arbejdet med den fritidspædagogiske vision for SFO har budt på en række fund, der er eller vil blive omsat til organisatorisk læring til gavn for kommende indsatser.

- Den høje grad af frivillighed, hvor den enkelte SFO selv har prioriteret konkret indhold, rækkefølge og hastighed har gjort, at selvom ingen har arbejdet med alt, har alle arbejdet med noget. Selvom tiltag og prøvehandling har taget sig forskelligt ud, har alle arbejdet i samme retning. Det øger sandsynligheden for, at kulturforandringen er lokalt forankret og slår rod.
- Læringspakkerne til SFO er en videreudvikling af de arbejdsplaner, læringspartnere har udarbejdet til skoler og dagtilbud. Læringspakkerne er således afsættet for lokal kompetenceudvikling, der sammentænkes med Børn og Unges strategiske tilgang til organisationsudvikling. Denne form for kompetenceudvikling er tilpasset de lokale forhold og relativt billig.
- Hen over den treårige periode er der opbygget en høj grad af tillid i gruppen af SFO-ledere og fritidspædagogiske ledere. Det ser ud til at fremme lysten til at stille egen praksis til rådighed for andres inspiration og fremme videndelingen på tværs.
- Det har været afgørende for videndelingen, at de enkelte SFO'er løbende har udfyldt Børn og Unges skemaer til statusbeskrivelser om de lokale indsatsers indhold og værdi.
- Der har gennem hele perioden været en grundig inddragelse. I forskellige faser af arbejdet har inddragelsen taget sig forskelligt ud. Det har givet værdi lokalt, idet processen har animeret til vigtige lokale drøftelser af den pædagogiske praksis m.v.

Status på arbejdet med den fritidspædagogiske vision for UngiAarhus 2021-2024

Resume:

Arbejdet med den fritidspædagogiske vision i UngiAarhus i perioden 2021-2024 har været rette mod at ny orientere den fritidspædagogiske praksis og omsætte de 19 handlinger i handlingskataloget til praksis. De pointer der fremkommer i afrapporteringen er:

- UngiAarhus har været tæt inddraget i processen frem mod formuleringen af visionen og har haft det primære ansvar for at omsætte visionen til praksis, hvilket har skabt ejerskab hos ledelsen til visionen.
- UngiAarhus har siden efteråret 2021 kontinuerligt arbejdet med at udbrede den fritidspædagogiske vision og forankre de fire retningsgivende principper hos medarbejdere og lokale ledere. Dette har sikret en fælles forståelsesramme og fagligt sprog på tværs af organisationen og i praksis.
- Proces om ny organisering og ledelsesstruktur for UngiAarhus har haft betydning for realiseringen af visionen og i særdeleshed for arbejdet med handlingskataloget, der har været sat i bero i perioden fra december 2022 til januar 2024. Arbejdet er genoptaget, dette bl.a. med fokus på, hvordan klyngesamarbejdet kan løfte nogle af handlingerne.
- Den fritidspædagogiske vision og den faglige nyorientering har via den principbaserede tilgang understøttet udviklingen af en faglig praksis, hvor børn og unge oplever ejerskab, motivation og livsmestring i UngiAarhus' tilbud.

Indledning

Byrådet vedtog *Den fælles fritidspædagogiske vision* den 26. maj 2021. Foruden den fælles vision blev der vedtaget en visionen for UngiAarhus samt et handlingskatalog med 19 mere eller mindre konkrete handlinger målrettet UngiAarhus. Det samlede materiale findes [her](#).

Baggrund for visionen

Den fritidspædagogiske vision for UngiAarhus blev til på baggrund af en inddragende proces, hvor forskere og videnspersoner på fritids- og ungeområdet, medarbejdere og ledere i UngiAarhus, repræsentanter fra civilsamfund og foreningsliv og ikke mindst 250 børn og unge satte ord på de muligheder og udfordringer, der er til stede i et børne- og ungdomsliv i dag.

Processen viste, at samfundet, og dermed også børne- og ungdomslivet, har ændret sig de senere år. Der stilles nye krav til alle, og det afspejler sig også i børn og unges liv. Perspektiver fra forskningen og udsagn fra de unge viste, at mange børn og unge i dag oplever præstationspres i hverdagen. Denne bevægelse skaber både indre krav om at kunne præstere det helt særlige og samtidigt angsten for ikke at slå til. I børn og unges hverdag er det med til at skabe usikkerhed og sårbarhed uanset alder og baggrund. Arbejdet med visionen bekræftede heldigvis også, at børn og unge i dag ønsker et liv fyldt med fællesskaber, positivt samvær, diskussioner og meningsfulde aktiviteter.

Afsætte for visionen er, at det er i spændingsfeltet mellem mulighederne og udfordringerne i børn og unges liv, at UngiAarhus har værdi for alle børn og unge.

Med vedtagelsen blev det aftalt, at Børn og Unge følger arbejdet med visionen fra centralt hold i tre år. Følgeskabet om den fritidspædagogiske vision afsluttes med denne afrapportering – mens det fælles samarbejde og ansvar om at skabe attraktive fritidsmiljøer og bydækkende og tværgående tilbud fortsætter

Opbygning og datagrundlag for afrapporteringen

Afreporteringen er opbygget i tre afsnit. Afsnittet *Organisering af arbejdet med visionen* belyser, hvordan Ungi Aarhus har organiseret omsætningen af visionen og handlingskataloget til praksis, herunder brugen af den principbaseret tilgang. I afsnittet *Cases: Fra princip til faglig praksis* sættes der med konkrete case-eksempler fra Ungi Aarhus' praksis ord og billeder på, hvordan den principbaserede tilgang har været retningsgivende for omsætningen af visionen. Afslutningsvist gives der i afsnittet *Status på arbejdet med handlingskataloget*, status på hvilke handlinger der er igangsat og hvordan de er omsat i praksis.

Afreporteringen er udarbejdet med afsæt i følgende datamateriale:

- Ungi Aarhus' organisering af arbejdet med den fritidspædagogiske vision,
- Materialer, der er udarbejdet til at udbrede visionen i organisationen,
- Referater og datamateriale fra læringssamtaler, medarbejderdage, sparringsgruppemøder o.a.,
- Konkrete case-eksempler fra praksis,
- Kommunikation, nyhedsbreve, FB-opslag etc.

Organisering af arbejdet med at omsætte visionen til praksis

Opgaven med at omsætte visionen til praksis, har fra start været forankret i Ungi Aarhus' ledelse, med understøttelse fra fællesfunktionerne. Ungi Aarhus' ledelse har derved i fællesskab prioriteret, hvilke elementer, der igangsættes hvornår og hvordan for det samlede Ungi Aarhus. Samtidig har de enkelte ledere af Ungi Aarhus været ansvarlige for at sikre fremdrift i deres eget ledelsesteam og områder.

Principbaseret tilgang

Det er besluttet at omsætningen af den fritidspædagogiske vision i Ungi Aarhus, rammesættes af den principbaserede tilgang. Formålet med en principbaseret tilgang er, at der udarbejdes en række retningsgivende principper for den ønskede forandring – med mulighed for lokal tilpasning.

De konkrete principper for omsætningen af den fritidspædagogiske vision i Ungi Aarhus, blev formuleret på baggrund af visionen. Handlingen "Nyorientering af den fritidspædagogiske praksis", fra handlingskataloget, er definerende for formuleringen af de fire retningsgivende principper:

Vær opdateret!

...fordi det er det der er i og omkring de unge, der er vores omdrejningspunkt

Vi skaber værdi for børnene og de unge, når vi er opdaterede på og fagligt orienteret af de muligheder og udfordringer, som er til stede i børn og unges liv.

Derfor vil vi..

- Skabe rammer, der sikrer at vi er opdateret på de samfundsmæssige tendenser og dagsordner, der gør sig gældende i børn og unges liv.
- tilrettelægge en praksis, der er orienteret af de muligheder og udfordringer, som er til stede i børn og unges liv.
- videndele på tværs af UngiAarhus.

Det gør vi ved at...

De enkelte principper er opbygget så der foruden princippet også anviser et hvorfor (*...fordi det skaber værdi..*), efterfulgt af en række tegn på, at der arbejdes efter princippet (*Derfor vil vi...*). Afslutningsvist er der en åbning til lokal tilpasning (*Det gør vi ved at...*).

Derved er der skabt retningsgivende principper, der åbner op for en lokal omsætning i praksis.

Organisering og struktur for realisering af den fritidspædagogiske vision og principperne

UngiAarhus har siden efteråret 2021 kontinuerligt arbejdet med at udbrede den fritidspædagogiske vision og forankre de fire retningsgivende principper hos medarbejdere og lokale ledere. Dette med fokus på at sikre en fælles forståelsesramme og

sprog på tværs af organisationen og i praksis.

I dette arbejde er der i perioden fra maj 2022 til maj 2024 blevet afholdt fire fælles temaformiddage for medarbejdere og ledere på tværs af UngiAarhus. Formålet med temaformiddagene har været at gå fra et overordnet perspektiv på den fritidspædagogiske vision og præsentation af de fire principper, til at omsætte principperne og visionen i den lokale praksis.

Betydning af organisationsændring og ny ledelsesstruktur

Som nævnt er arbejdet med omsætning af den fritidspædagogiske vision og handlingskataloget forankret i UngiAarhus' ledelse. Denne beslutning har med byrådets vedtagelse af ny organisering og ledelsesstruktur for UngiAarhus været udfordret. Et forhold der har haft betydning for realiseringen af visionen og i særdeleshed for arbejdet med handlingskataloget, der har været sat i bero i perioden fra december 2022 til februar 2024. Dette for at sikre ro om den daglige drift og faglige praksis i en turbulent tid.

Cases: Fra princip til faglige praksis

I dette afsnit udfoldes de fire retningsgivende principper og der gives konkrete case-eksempler på, hvordan principperne på forskelligvis er omsat i praksis. Afsnittet afsluttes med en vurdering

af, hvorvidt principperne har været relevante og retningsgivende for omsætning af den fritidspædagogiske vision og den faglige nyorientering, samt hvilke læringspointer, der træder frem i datamaterialet.

Vær opdateret!

Princippet *Vær' opdateret* sætter retning for et UngiAarhus, der har udsyn og som samtidig er nysgerrig og opsøgende på det tætte og nære i børnene og de unges hverdag – for at skabe attraktive og relevante fritidsmiljøer og tværgående og bydækkende tilbud.

UngiAarhus-leder Mads Erik Seiersen sætter i en kort video ord på, hvad det vil sige at være opdateret:

Neden for præsenteres tre case-eksempler, der er med til at eksemplificere, hvordan princippet er omsat på forskellig vis i UngiAarhus' praksis.

Vær opdateret!

...fordi det er det der er i og omkring de unge, der er vores omdrejningspunkt

Vi skaber værdi for børnene og de unge, når vi er opdaterede på og fagligt orienteret af de muligheder og udfordringer, som er til stede i børn og unges liv.

Derfor vil vi..

- Skabe rammer, der sikrer at vi er opdateret på de samfundsmæssige tendenser og dagsordner, der gør sig gældende i børn og unges liv.
- tilrettelægge en praksis, der er orienteret af de muligheder og udfordringer, som er til stede i børn og unges liv.
- videndele på tværs af UngiAarhus.

Det gør vi ved at...

Børn, unge og forældre og klubben definere lokale retningslinjer for digitale medier

Målgruppe: Klubber i UngiAarhus

Hvad: Retningslinjer for digitale medier med ramme for en lokal udmøntning

Med afsæt i handlingerne *Skærpelse af den pædagogiske praksis målrettet børn og unges digitale fællesskaber* og *Børn og unge og deres forældre som medskabere af positive digitale fællesskaber og videnskompetencer* i handlingskataloget har en arbejdsgruppe under UngiAarhus, udarbejdet fælles overordnede retningslinjer for brug af digitale medier i klubber og på pædagogisklede legepladser.

Derudover har arbejdsgruppen også udarbejdet et materiale til at understøtte klubbernes opgave med at udarbejde lokale retningslinjer, med inddragelse af børn, unge og forældrene.

Afsættet for de overordnede retningslinjer og det understøttende materiale er centrale materiale og retningslinjer fra Sundhedsstyrelsen og Styrelsen for IT og Læring om skærmb brug i bl.a. klubber samt viden og bidrag fra Center for digitalpædagogik. Et afsæt som medarbejdere og pædagogiske ledere også lokalt står på i udformningen af de lokale retningslinjer.

Tirsdagsklub – videndeling skabe rum og rammer for unge med særlige behov

Målgruppe: Unge med brug for ekstra støtte i ungdomsklub

Hvad: Erfaringsudveksling og videndeling mellem klubber

Medarbejderne i Ungdomshuset Viby -Rosenvang observerede, at unge med udfordringer have en tendens til at trække sig eller forsvinde i mængden på de dage, hvor der var mange unge i klubben.

Derfor tog de på inspirationstur hos deres kollegaer i Beder –Malling og Åbyhøj. Begge klubber har god erfaring med at skabe rum og rammer som unge profiterer af og som Ungehuset Viby -Rosenvang lod sig inspirere af.

Det betyder, at klubben nu hver tirsdag eftermiddag prioriterer at åbne for 10 unge med specialpædagogiske behov eller som er særligt udsatte. Tirsdagen er lidt mere struktureret og alle de unge får en konkret opgave i forbindelse med eftermiddagsmaden. Tirsdagsklubben tager desuden på tur en gang om måneden. En tur som de unge beslutter og planlægger i fællesskab – med støtte fra de voksne.

"Det har været inspirerende at erfaringsudveksle med vores kollegaer. Vores intention med tirsdagsklubben er, at der skabes den ro som nogle unge profiterer af, samtidig med at de får et fællesskab og styrket tilknytningen til de voksne, men også klubben som helhed " fortæller en af Viby -Rosenvangs klubpædagog.

UngiAarhus tager kampen op mod børns og unges mistrivsel

Målgruppe: Medarbejdere i UngiAarhus

Hvad: Kompetenceudviklingsforløb for medarbejdere i regi af UngiAarhus' kursusudvalg

Ny udsathed betegner den stigende tendens til, at børn og unge på tværs af baggrunde bliver udfordret på deres trivsel samt i deres uddannelses - og arbejdsliv. Ny udsathed skyldes blandt andet pres fra samfundets forventninger om præstation. De unge føler, at de hele tiden skal nå noget og præstere godt, både i skolen og fritiden .

For at tage hånd om problemet deltager 32 medarbejdere fra UngiAarhus i et kursusforløb, der klæder dem på til at spotte og håndtere ny udsathed hos børn .

"Det er vigtigt, at pædagoger og andre fagprofessionelle, som arbejder med børn og unge, er opmærksomme på forskellige problematikker relateret til ny udsathed, så de kan handle både forebyggende og indgribende på noget af det pres vores børn og unge oplever " fortæller Jon, som er tovholder på kursusforløbet.

Kursusforløbet giver medarbejderne indsigt i, hvad ungdomsforskningen fortæller om ny udsathed og hvordan ny udsathed spottes. Derudover sættes der fokus på, hvordan man kan planlægge en pædagogisk handling, når man opdager ny udsathed.

Tå udgangspunkt i det autentiske!

Visionsprocessen gav Ungi Aarhus en opmærksomhed på betydningen af at arbejde med autentiske problemstillinger for børn og unges engagement – og vigtigheden af at styrke dette fokus. Det autentiske er med til at skabe ejerskab hos børn og unge til det, der arbejdes med og motivation i projekter og forløb.

Hør mere om princippet, når Ove Pedersen, nuværende Leder af Gadeplan, fortæller mere om princippet i denne video:

Neden for præsenteres tre case-eksempler, der er med til at eksemplificere, hvordan princippet er omsat på forskellig vis i Ungi Aarhus' praksis.

Tå udgangspunkt i det autentiske!

..fordi det er de unges egne interesser og udfordringer, der driver værket.

Vi skaber værdi for børn og unge ved at arbejde med autentiske problemstillinger fra deres liv og verdenen.

Derfor vil vi

- udvikle en praksis, der er orienteret af de muligheder og udfordringer, som er til stede i børn og unges liv.
- arbejde med en projekt - og handlingsorienteret praksis.
- tage afsæt i autentiske problemstillinger fra børn og unges hverdag i vores praksis
- inddrage lokalsamfundet og indgå i samskabelse

Det gør vi ved at...

Barbershop – den ny-studsede "fade" som afsæt for mestring og engagement

Målgruppe: 13-17årige

Hvad: Ungdomsskoleholdet Frydenlund Barber -shop i samarbejde med lokalsamfund

Som en del af sit arbejde er Nikolaj, Ungi Aarhus' netværksskaben medarbejder i Frydenlund, opsøgende på lokale unge. Han snakker med dem om, hvad de laver i fritiden, og hvad der interesserer dem. Nikolaj fortæller: "**Jeg fandt blandet andet ud af, at den ny -studsede "fade" er lidt af et fænomen herunder og i øvrigt mange steder i byen, hvor drenge mødes og klipper hinanden med inspiration fra videoer på youtube**".

Ungdomsskolen, Gadeplan og klubben i Frydenlund gik derfor sammen med den boligsociale indsats i Frydenlund og den lokale forening "Leg og Lær" om at finde de rette rollemodeller til at starte ungdomsskoleholdet Barbershop op og lære faget fra sig.

Ungdomsskoleholdet i barber -shop er både en socialpædagogisk aktivitet og et lærerigt forløb, hvor deltagerne foruden at lære nogle få og grundlæggende teknikker i hårl - og skægpleje, mødes i et fællesskab om en af deres populære interesser, og samtidig får drøftet, hvad det kræver at starte en virksomhed op.

Josef Kiros, der ejer en Barber -shop i midtbyen og gerne bruger sin ugentlige fridag som underviser på ungdomsskoleholdet, fortæller: "**Jeg synes det er gået forbavsende godt med at lære de unge lidt af det, jeg kan. Drengene koncentrerer sig, de er mødestabile, lytter godt efter og er meget engagerede**", fortæller han.

Space to be you

Målgruppe: Børn fra fritidsklubber

Hvad: Initiativ på tværs af klubber til børn og unge, der er eksperimenterende og undersøgende på deres identitet

I de fleste fritidsklubber oplever Ungi Aarhus børn, der er eksperimenterende, afsøgende og undersøgende på dem selv, deres udtryk og nicheinteresser. Et eksempel på en nicheinteresser er *therian furry* – et fænomen, der har eksisteret i årtier, og som nu via sociale medier danner fællesskaber på tværs af det meste af verden – og denne eftermiddag i Space to be You.

”Space to be you” er et initiativ skabt sammen med LGBT+ Danmark og er et tilbud, der skaber rum til at børn på tværs af Ungi Aarhus’ klubber kan mødes med andre børn om deres forskellige interesser hver anden uge.

En pædagog uddyber: **”Initiativet har til formål at skabe en øvebane for børnene, hvor de opnår bevidsthed, om at man ikke kan styre, hvad andre siger eller gør, men at man kan øve sig i, hvordan man reagerer på det og finde styrke til at stå ved sig selv ”.**

En håndfuld af børnene har taget masker og haler med, de selv har lavet. De forestiller forskellige dyr med ører, pels og knurhår. Iført deres masker og haler laver børnene quadrobics - en træningsform, hvor man hopper, går og løber rundt på alle fire, ligesom dyrene, de forestiller.

”Det er virkelig rart at se og mødes med nogen, der ligner én selv og har det på samme måde som mig. Det er også lidt spændende. Og man føler sig normal ”, siger ’bjørnen’.

”Når jeg tager maske på og er mit dyr, føler jeg mig bedre tilpas. Det giver mig en rar følelse. Jeg er fri ”, fortæller ’den røde panda’.

Fra garn i den mobilfri zone til kunstbidrag

Målgruppe: Fritidsklub

Hvad: Glæden ved garn og håndarbejde som afsæt for bidrag til vårsalonen

Da Kolt Fritidsklub efter efterårsferien i 2023 indførte mobilfri zone i en del af deres åbningstid, skete der noget interessant .

”I klubben var vi opmærksomme på at der skulle alternativer til mobilen. Så vi lægger forskellige håndarbejdsredskaber og materialer frem i vores rum, lige når klubben åbner. Og der er altså en gruppe børn, der er begyndt at interessere sig helt vildt meget for hækling, strikning og i det hele taget alt muligt kreativt med garn ” fortæller klubpædagog Camilla .

Med børnenes ny fundene interesse, var det derfor også helt naturligt at fritidsklubbens bidrag til vårsalonen i 2024 skulle være kunst af garn. For at understøtte processen har klubben inviteret Mathilde Juel Roholdt, der er kunst- og designstuderende til at afholde workshops i GarnFusion. Mathilde vil gerne inspirere børnene og udvide deres glæde ved garnet, som hun fortæller: **”Jeg vil gerne inspirere børnene til at lukke endnu mere op for deres kreativitet, når de arbejder med garn. Man kan lave virkelig spændende ting og udtryk, når først man får øjnene op for det. Og her i Kolt er der et godt afsæt ”.**

Lad børn og unge ta initiativet!

Fra forskning ved vi at deltagelse og faciliteret inddragelse skaber ejerskab hos børn og unge – og herigennem højne trivsel og livsmestring. Med princippet ønsker Ungi Aarhus derfor at skrue op for det faglige fokus på, hvordan børn og unge inddrages og bliver aktive medskabere af Ungi Aarhus' tilbud, deres eget liv og samfundet.

Ungi Aarhus-leder Rasmus Brandt sætter flere ord på princippet i denne video:

Neden for præsenteres tre case-eksempler, der er med til at eksemplificere, hvordan princippet er omsat på forskellig vis i Ungi Aarhus' praksis

Lad børn og unge ta initiativet!

..fordi det giver dem mulighed for at udforske det, der er vigtigst for dem og handle på det

Vi skaber værdi for børnene og de unge ved at understøtte miljøer og fællesskaber, hvor de er initiativtagere og aktive medskabere, der anerkendes for deres ressourcer.

Derfor vil vi

- udvikle en kultur og et mindset, hvor børn og unge er aktive medskabere af deres fritidstilbud og fritidsundervisning.
- udvikle en praksis, hvor børn og unge er initiativtagere og udviklere af aktiviteter og undervisningsforløb.
- være rejsevejledere på de unges livsparathedstrejse mod at turde, have lyst til og mestre at være aktivister i eget liv

Det gør vi ved at...

Case: Fra sofa og mobil til bevægelse og fællesskab

Målgruppe: 13-17årige

Hvad: Fra unge-ide til dansehold på Skjoldhøj i regi af Ungdomsskolen

I Ungi Aarhus kan de unges ideer blive til virkelighed, når de tager initiativet. Det er "Dans på Skjoldhøj" et godt eksempel på.

Veninderne Asal og Aisha fortæller: ***Vi ville gerne have noget at gå op i, i stedet for at ligge hjemme på sofaen og se ned i vores mobiler efter skole – vi ville væk fra mobiler.***

Derfor henvendte de sig til den lokale afdelingsleder af ungdomsskolen med en ide om at starte et dansehold, og der gik ikke lang tid før "Dans på Skjoldhøj" var en realitet. I dag mødes Asal og Aisha med andre unge fra det meste af Aarhus V, til Dans på Skjoldhøj så foruden at lære ny trin og få pulsen op er der samtidig gode muligheder for at lære nye mennesker at kende.

Som Aisha fortæller: ***Der er en god energi på holdet og vi har fået nye venner her. Man er en del af et fællesskab som alle er velkommen i. Og så er det fedt, at de voksne var med på vores idé***

Børn vil ha' indflydelse i fritidsklubben

Målgruppe: 4.-6. klasse

Hvad: Klubråd i Tilst Fritidsklub

I personalestuen i Tilst Fritidsklub er Aliyah, Mathilde, Kaja, Maria og Frederik samlet i sofaerne. Én er ordstyrer, og de skiftes til at række hånden op og komme med input til dagens emner, som blandt andet omhandler nyindretning af et skur på klubbens matrikel. Klubrådet har børnene selv taget initiativ til at stifte med støtte fra klubpersonalet.

En af de vigtigste forskelle klubrådet har gjort i dagligdagen, er at være bindeled mellem medlemmer, pædagoger og ledelse. Med lemmene kan henvende sig direkte til Klubrådet med idéer og forslag til ændringer eller forbedringer, og Klubrådet spørger jævnligt medlemmerne om det samme.

Christine, der er klubpædagog, er meget glad for at opleve børnenes drive til at ville forbedre fritidsklubben og dele observationer med pædagogerne. Hun fortæller blandt andet ” **Det er et meget tydeligt tegn på robusthed og aktiv medbestemmelse, når børn tager initiativ til klubråd, som vi oplever her i klubben. Og det smitter af på de andre børn, der også bliver interesseret i at bidrage positivt til deres klub** ”.

Unge øver sig i medbestemmelse og prioritering – til glæde for andre

Målgruppe: Unge i Senaterne

Hvad: Deltagerbudgetter til senaterne

Med handlingskataloget blev det besluttet, at Senaterne skal have eget deltagerbudget. Et af de igangsatte initiativer var en temaaften om unges trivsel. Et tema, der har optaget alle tre senater. Til arrangementet viste amatørteatret ”Teater Tabu” en foresilling der lukkede op for drøftelser om tabuer som f.eks. ensomhed og svære familieforhold.

De unge havde prioriteret midler til at der på aftenen også blev serveret vegetarisk mad, med tanke på, at man taler mere sammen, når man samles om lidt at spise. Efter forestilling og spisning blev der åbnet op for en mere social del med sideløbende aktiviteter. Et benspænd var, at deltagerne skulle huske at give hinanden oprigtige komplimenter hen over aftenen.

”**Jeg husker særlige en person som vi snakkede med, der var kommet alene. Det var virkelig godt at mærke at man kunne hjælpe andre med at komme ind i fællesskabet**” fortalte en af de unge arrangører.

”**Det var en lidt større opgave end hvad jeg i starten lige tænkte det ville være**” fortalte en anden, der samtidig gav udtryk for at det var fedt at få et arrangement i denne størrelsesorden til at ske.

Eksperimenter og undersøg sammen!

Med princippet sættes der fokus på det værdifulde ved, at Ungi Aarhus skaber fritidsmiljøer og bydækkende og tværgående tilbud, hvor børn og unge kan udforske og eksperimenter sammen. For i det at eksperimenter og undersøge er samtidig indlejret det at handle og begå fejlene og lære af det.

Ungi Aarhus-leder Ole Ibsen fortæller i denne video mere om princippet.

Neden for sætter tre case-eksempler ord på hvordan princippet bl.a. er omsat i praksis.

Eksperimenter og undersøg sammen!

..fordi det inspirerer børn og unge til at være nysgerrige og turde at gøre

Vi skaber værdi for børnene og de unge ved sammen med dem at arbejde med en undersøgende og eksplorativ praksis.

Derfor vil vi

- udvise fagligt mod til at være i eksperimentarier sammen med børnene og de unge.
- arbejde med designtænkning i vores faglige praksis.
- sammen med børnene og de unge, være undersøgende på de tendenser og dagsordner, der gør sig gældende i deres liv.
- have et systematisk fokus på at være faciliterende, så det er barnet og den unge, der er driver af værket.

Det gør vi ved at...

Liverollespil gør klubben magisk

Målgruppe: Børn i fritidsklub

Hvad: Liverollespil i Klubben Sabro

Når William og Alma træder ind i rollespilsuniverset i Klubben Sabro, bliver alt magisk! William er nu korsridder, hvilket er en fordel fremfor at være en almindelig ridder. Alma skifter navn til My, en skovlver iklædt grønt og brunt tøj og med overnaturlige evner.

"Det er så megafedt at lave liverollespil. Du er ikke dig selv, men leger, at du er en helt anden. Du kan udvikle din rolle og gøre den bedre med tiden" fortæller William.

Liverollespil er en ny aktivitet i Klubben Sabro, men der er stor interesse for aktiviteten. **Liverollespil er for alle, og især børn er virkelig gode til at navigere rundt i de nogle gange komplekse fortællinger vi finder på, og som også udvikler sig hele tiden"** fortæller Henrik, der er ansvarlig for aktiviteten.

Han fortsætter **"Liverollespil er et godt fælles tredje. Her får man talt med børnene om deres eget liv. Og ved at være deres roller i spillet kan børnene også på en indirekte måde forholde sig til, hvordan de skal og ikke skal håndtere f.eks. konflikter uden for fantasiuniverset"**

Foruden selve rollespillet bruger børnene tid på at eksperimentere med og skabe deres roller og særlige egenskaber – for ikke at tale om sværd, skjolde og andre rekvisitter, der bliver produceret, malet og dekoreret.

Mulig skolefusion var materiale til projektuge med fokus på Street art

Målgruppe: Børn og Unge i fritids- og ungdomsklubben Klub3

Hvad: Projektuge med fokus på "Street art" og betydning af mulig skolefusion

Med nyheden om, at Børn og Unge fremsatte forslag om fusion af Sødalskolen og Ellehøjskolen valgte medarbejderne i Klub3, hvis medlemmer fortrinsvist er elever på Sødalskolen, at inkorporerer fusionen i deres projektuge i uge 35 med temaet "Street Art".

Med afsæt i det autentiske og det at eksperimentere og undersøge sammen, skabte børn og unge i klubben deres egne "tags", billeder, malerier, poesi mm. med afsæt i den nærværende problemstilling. Det skabte ikke blot et fælles fokus hos børnene og de unge, men informerede også det pædagogiske personale om hvilke følelser, der var på spil.

Som en pædagog fortæller: "*I den æstetiske og undersøgende læreproces, blev de unges stemme løftet ind i fællesskabet. Med projektet har vi fået viden om, hvad børnene og de unge er optaget af og hvad der fyldte hos dem med udsigten til en mulig fusion – og hvad de har af drømmer for fremtiden ."*

Vurdering af principperne

Med afsæt i gennemlæsningen af datamaterialet vurderes det, at de fire principper er retningsgivende for den lokale praksis. Data indikerer variation i princippernes styrke og en opmærksomhed på forbundenhed mellem de enkelte principper.

- Princippet *Vær opdateret!* er retningsgivende for praksis i UngiAarhus. Det, der står tydeligt frem i data, er betydningen af at skabe strukturer på tværs af UngiAarhus, der understøtter lokale ledere og medarbejder i at være opdaterede og som skaber rum for f.eks. videndeling, kompetenceudvikling etc. i en travl hverdag, et forhold som det vurderes at UngiAarhus i deres organisation
- Princippet *Tå udgangspunkt i det autentiske* er et relevant, der skaber værdi for børn og unge. Data viser også at der er et sammenfald mellem dette princip og de tre andre principper et sammenfald, der for nogen kan begrænse den direkte betydning af det konkrete princip.
- *Lad børn og unge ta' initiativet* er det princip der træder tydeligst frem i datamaterialet. Det har været et selvstændigt læringsfokus i flere læringsamtale, og er noget medarbejdere og ledere er meget optaget af. Både fordi det er relevant og skaber værdi, men også fordi det ikke er helt let – for, hvad er reel inddragelse? Og i hvilket omfang skal vi lade børn og unge tage initiativet? Samtidig viser datamaterialet at der lægges flere betydninger (og principper) ind under arbejdet med *Lad børn og unge ta' initiativet*. Her tænkes f.eks. både det autentiske og det at arbejde eksplorativt ind.
- *Eksperimenter og undersøg sammen!* er det princip i datamaterialet, der står mindst tydeligt frem som selvstændigt princip. Når der læses på tværs, bliver det dog tydeligt at princippet er retningsgivende for den måde, hvorpå der arbejdes med inddragelse eller med projekter med afsæt i autentiske problemstillinger. Et forhold som casene præsenteret oven for også bære præg af. Derved vurderes det, at princippet er en

indirekte retningsgiver for den faglige praksis og relevant for at lykkes med de andre principper.

Læringspointer fra arbejdet med de fire principper

Neden for fremhæves en række læringspointer fra praksis, der er fremkommet i læsningen af datamaterialet.

I projekter, hvor børn og unge både er med til at ideudvikle, planlægge og gennemføre, kan det være svært at holde engagementet fra start til slut. En erfaring er, at børn i fritidsklub er nemmere at engagere end unge i ungdomsklubber.

Det er værdifuldt at arbejde eksplorativt og undersøgende. Det styrker børns og unges motivation og oplevelse af mestring.

Som fagprofessionel kræver det kompetencer og øvelse at arbejde eksperimenterende og undersøgende.

Praksis har bekræftet den positive betydning af at arbejde med autentiske problemstillinger – det styrker børns og unges motivation og oplevelse af mestring.

Det at skulle inddrages og træffe beslutninger opleves af nogle børn og unge som det at skulle præstere – de har også brug for, at klubben "bare" er et sted, hvor de "kan være".

Inddragelse og reel medbestemmelse generer det engagement og motivation hos børnene og de unge og kan være med til at øge antallet af aktive medlemmer.

Det kan være tidkrævende at finde og indgå i samarbejder og samskabelsesprocesser med eksterne aktører – det højner oplevelsen og værdien af at arbejde med autentiske problemstillinger for børn og unge.

De fysiske rammer har betydning for værdien af det eksplorative arbejde. Deler klubben lokaler med andre faciliteter ex. skole skal projekter pakkes væk når klubben lukker – det begrænser den dynamiske proces.

Status på arbejdet med handlingskataloget

Handlingskataloget for UngiAarhus består af 19 mere eller mindre konkrete handlinger. Formålet med handlingskataloget var – og er – at give indholdsmæssig retning for realiseringen af den fritidspædagogiske vision i UngiAarhus. Handlingskataloget kan tilgås [her](#).

Siden vedtagelsen af handlingskataloget, er der truffet beslutninger i Byrådet, der har haft betydning for arbejdet med omsætning af handlingerne i praksis, herunder:

- Ny organisering i Børn og Unge, herunder beslutning om klyngesamarbejdet
- Ny organisering og ledelsesstruktur for UngiAarhus, herunder de gennemførte besparelser,
- Ny tildelingsmodel for UngiAarhus, samt
- Brede Børnefællesskaber

På baggrund af arbejdet med ny organisering og ledelsesstruktur for UngiAarhus traf den daværende Børn og Unge-chef ultimo 2022 beslutning om, at arbejdet med handlingskataloget blev sat i bero. Dette for at sikre arbejdsro om den daglige drift.

Arbejdet med handlingskataloget blev i februar 2024 genoptaget. UngiAarhus har sammen med Børn og Unge-chef for området lavet en tilpasset procesplan for at komme i mål med de resterende handlinger. I dette arbejde er der bl.a. en opmærksomhed på klyngesamarbejdets betydning for det lokale og tværgående samarbejde om børn og unge i udsatte positioner og hvordan klyngerne kan danne afsæt for flere af handlingerne i handlingskataloget.

Oversigten neden for giver et kort overblik over, hvilke handlinger, der er igangsat og hvordan de er omsat i praksis samt, hvilke der afventer igangsættelse.

Farvekoderne i skemaet indikerer:

- Blå er de handlinger, der er i drift eller afsluttet
- Grøn er de handlinger, der er i proces og som fortsat udvikles
- Gul er de handlinger, der afventer igangsættelse
- Orange er den handling, der foreslås at udgå

Handling	Status
Ny orientering af den fritidspædagogiske praksis – fra medlem til aktiv deltager	<p>UngiAarhus har arbejdet kontinuerligt med at understøtte og udbrede et fagligt mindset med fokus på at have en praksis, der er</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opdateret med ny viden og har udsyn - Arbejder med autentiske problemstillinger - Har et fokus på at skabe rammer, hvor det er børn og unge, der har initiativet og er medskabere af UngiAarhus - Arbejder med en eksplorativ og undersøgende tilgang. <p>Arbejdet er rammesat af fire retningsgivende principper. Gennem arbejdet er der skabt et stærkt fagligt fundament og sprog på tværs af UngiAarhus.</p>
Deltagerbudgetter til senaterne	<p>Alle tre senater har arbejdet med deltagerbudgetter siden medio 2022. Der er afsat minimum 30.000 kr. som de unge kan prioritere. De unge oplever det som positivt og værdifuldt, at de f.eks. kan afholde temaaftener, lave deres egen scene ved OMG-festivalen, indrette et ungemiljø og meget andet.</p>

<p>Medborgerskabs uge for hele Børn og Unge</p>	<p>Juni 2024 godkendte rådmanden forslag til forankring af Demokrati- og medborgerskabsugen. Demokrati- og medborgerskabsugen er en fælles platform, hvor MBU markerer og danner afsæt for de lokale enheders fortløbende arbejde med medborgerskab, handlekraft og samskabelse. Ugen skal:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Inspirere og understøtte den daglige praksis målrettet demokratisk dannelse i dagtilbud, skole og UngiAarhus, og skabe rum til udvikling af samarbejder lokalt, samt 2. Være et fælles afsæt for de repræsentative og formelle fora i skole og UngiAarhus.
<p>UngiAarhus som alternativ læringsarena og pusterum i løbet af skoledagen</p>	<p>UngiAarhus har afdækket de forskellige alternative læringsarenaer. I forbindelse med ny organisering er læringsarenaerne placeret under UngiAarhus Bydækkende og Tværgående, hvilket sikrer et ensartet tilbud på tværs af Aarhus Kommune. Der er truffet beslutning om, hvordan de nuværende tilbud kan videreføres, samt hvordan UngiAarhus skal indgå i arbejdet med alternative læringsmiljøer fremadrettet.</p>
<p>Bydækkende forløb målrettet børn og unge med specifikke problemstillinger</p>	<p>Handlingen ses i sammenhæng med handlingen vedr. alternative læringsarenaer. Derudover er det en opmærksomhed, at Alternative læringsarenaer er samlet under UngiAarhus Bydækkende og Tværgående.</p>
<p>Børn og unge og deres forældre som medskabere af positive digitale fællesskaber og videnskompetencer</p>	<p>I august 2024 har en arbejdsgruppe under UngiAarhus, med afsæt i centrale retningslinjer fra Sundhedsstyrelsen og Styrelsen for IT og Læring, udarbejdet fælles retningslinjer for brug af digitale medier i UngiAarhus. Derudover er der udarbejdet et materiale, klubberne kan benytte ifbm. udarbejdelsen af lokale retningslinjer på området. De lokale retningslinjer skal udarbejdes sammen med børn, unge og forældre.</p>
<p>Skærpelse af den pædagogiske praksis målrettet børn og unges digitale fællesskaber</p>	<p>Se bl.a. oven for.</p>
<p>Ny budgettildelingsmodel</p>	<p>Er implementeret, evalueres 2026</p>
<p>Afdækning af de eksisterende fritidspædagogiske tilbud for de 18-25-årige</p>	<p>Der er udarbejdet en afdækning, der er behandlet i chefgruppen.</p>
<p>Fokus på udvikling af de fritidspædagogiske tilbud uden for Aarhus C</p>	<p>UngiAarhus har medtaget opmærksomheden i deres løbende fokus på at udvikle deres tilbud. Derudover er der i Ungdomsskolens praksis fokus på at etablere ungdomsskolehold i alle skoledistrikter.</p>
<p>Ny måde at opgøre og registrere aktiviteter i UngiAarhus</p>	<p>Handlingen indgår i det fælles arbejde på tværs af UngiAarhus, PUF og Analyseenheden om bedre data for UngiAarhus.</p>
<p>Styrket samarbejde mellem UngiAarhus og PPR samt UngiAarhus og MSB – fritiden som en del af børn og unges liv</p>	<p>Handlingen kobles til arbejdet med Bredere Børnefællesskaber og er lokalt forankret i klyngesamarbejdet, hvor PPR og MSB (Relationel Velfærd) indgår.</p>
<p>Ressourcer til børn med støttebehov skal revitalisere miljøet og skabe deltagelsesbaner for den enkelt</p>	<p>Handlingen kobles til klyngesamarbejdet samt understøttes fagligt via udarbejdelse af inspirationshæftet <i>Fritid for alle</i>. Derudover har tildelingsmodel sikret at v-midler går til den enkelte klubenhed, hvor barnet eller den unge er medlem. Dette sikrer i højere grad end tidligere, at de tildelte midler kan revitalisere lærings- og dannelsesmiljøet i klubben.</p>

<p>Brobygningsforløb ind i Ungi Aarhus med mentorer for børn og unge med funktionsnedsættelse</p>	<p>Handlingen løftes i klyngesamarbejde, hvor der er truffet beslutning om, at fokus er på: Segregering, overgange og Relationel Velfærd med fokus på de børn og unge, der har behov for ekstra støtte.</p>
<p>Understøtte overgangen til ungdomsuddannelser til børn og unge (mentorer)</p>	<p>I dag sidder Ungi Aarhus med på årgangsmøder sammen med skole og UU. I dette samarbejde kan der træffes beslutning om, at en unge har brug for ekstra støtte i overgangen til en ungdomsuddannelse – en støtte Ungi Aarhus eller MSB kan igangsætte. Arbejdet kobles også til det lokale klyngesamarbejde. Derudover kan Ungi Aarhus' Mentorordning understøtte handlingen.</p>
<p>Fritids- og ungdomsskoleområdet på tværs – med afsæt i partnerskabsaftaler</p>	<p>Igangsættes ultimo 2024</p>
<p>Styrket fokus på at motivere unge til at opdage udviklings- og uddannelsesmuligheder i forlængelse af digitale interesser og kompetencer</p>	<p>Igangsættes primo 2025</p>
<p>Igangsætning af proces for gentænkning/reformulering af formålsbeskrivelserne med de pædagogisk ledede legepladser</p>	<p>Igangsættes primo 2025 med inddragelse af faglige organisationer.</p>
<p>Fleksible medlemskaber af ungdomsklubber – der sikrer flere muligheder for den enkelte</p>	<p>Det foreslås at denne handling udgår.</p>

Ungi Aarhus som 'kit' i Viby Syd

- et samarbejde mellem klub, skole, dagtilbud, det frivillige foreningsliv og DIF get2sport

Ungi Aarhus - Klubben Søndervang - hvem er vi?

- ✓ 104 medlemmer
- ✓ 70 pct. har friplads
- ✓ 43 pct. af børnene i fritidsklubben er piger
- ✓ 20 pct. af de unge i ungdomsklubben er piger
- ✓ 8 medarbejdere
- ✓ Budget på 4,2 mio. kr. årligt
- ✓ Et mindre lokale til klub i midten af udskolingene
- ✓ Tæt samarbejdspartner til Boldklubben 2022 (130 medlemmer)

Data fra Viby og Viby Syd

- ✓ *Rosenhøj, Søndervang og Kjærslund er nye boligområder på listen over forebyggelsesområder¹*
- ✓ *4028 beboere*
- ✓ *30 pct. er udenfor arbejdsmarkedet*
- ✓ *66 pct. med ikke vestlig baggrund*
- ✓ *1,42 pct. er dømt for kriminalitet*
- ✓ *57 pct. har kun gennemført grundskole*
- ✓ *Indkomsten er lavere for 65 pct. af beboerne, sammenlignet med samme gruppe i regionen*

1. Liste over forebyggelsesområder pr. 1. december 2023. Social-, Bolig,- og Ældreministeriet

Data fra Viby og Viby Syd

- ✓ *Børn og unges mistrivsel på landsplan rammer i særlig grad de udsatte boligområder*
- ✓ *Skolefraværet ses at være stigende for hele Viby*
- ✓ *Andelen af børn der går på distriktsskoler i Viby er faldet siden 2020*
- ✓ *Andelen af børn der er udenfor kommunale fritidstilbud er høj (70 pct.)*
- ✓ *Andelen af politianmeldelser er lav sammenlignet med resten af byen*

Hvad er UngiAarhus' rolle i samarbejdet?

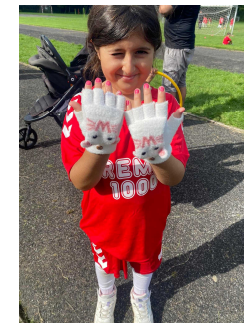
- opgaver og koordinering på tværs af dagtilbud, skole, klub og forening
- ✓ *Aflastning af frivillige i Boldklubben 2022. Aflastningen har til sigte at styrke frivilligheden i foreningen, gøre den i stand til at indgå i det eksisterende samarbejde mellem skole, dagtilbud og klub - samt sikre at foreningen bidrager positivt til en generel styrkelse af civilsamfundet i Viby Syd.*
- ✓ *Koordination ift. afviklingen af DBU get2fodboldskoler i samarbejdet mellem Boldklubben 2022, Søndervangskolen, dagtilbud og klub.*
- ✓ *Koordination af det daglige samarbejde mellem skole, dagtilbud, klub og forening (Boldklubben 2022).*

Hvad er UngiAarhus' rolle i samarbejdet?

- opgaver og koordinering på tværs af dagtilbud, skole, klub og forening

- ✓ *Understøttelse af e-sports (FIFA) hold og træning i Boldklubben 2022. UngiAarhus afsætter økonomi og personaleressourcer til at sikre den pædagogiske ramme.*
- ✓ *UngiAarhus deltager i forbindelse med afvikling af e-sportsstævner under DBUs FIFA turnering.*
- ✓ *UngiAarhus bakker op omkring den daglige træning og weekend-kampe i Boldklubben 2022.*

Hvad er formålet med samarbejdet?

- mobilisering af frivillige voksne og forældre

- ✓ *At de frivillige og frivillige foreninger aflastes i forhold til de særlige sociale, kulturelle og økonomiske udfordringer mange borgere i de udsatte boligområder har.*
- ✓ *At der i Aarhus kommunes udsatte boligområder bliver flere voksne som har lyst, evner og ressourcer til at lave aktiviteter for områdernes børn og unge i regi af frivillige folkeoplysende foreninger.*
- ✓ *At områdernes civile og kommunale institutioner arbejder for at stadig flere forældre og voksne bakker op om deres børns foreningsdeltagelse.*
- ✓ *Målrettet rekruttering, uddannelse og fastholdelse af kompetente, lokalt forankrede frivillige.*

Punkt 5: Statusrapport om den specialiserede læse- og ordblindeindsats 2023/24 (HBL)

Tid: 20 min. Deltagere: Mette Søberg og Gitte Skipper

Beslutningsmemo

10. oktober 2024

Side 1 af 3

Emne **Statusrapport 2023/24 på den specialiserede læse- og ordblindeindsats**
Til Rådmandsmøde den 22. oktober 2024

Børn og Unge

Pædagogik, Organisation og Sundhed

Aarhus Kommune

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Børn og Unge-chef Stefan Møller Christiansen har sat punktet på dagsorden med henblik på, at rådmanden drøfter statusrapport om den specialiserede læse- og ordblindeindsats med henblik på godkendelse og videresendelse.

Med budgetforliget 2009 besluttede Byrådet at styrke indsatsen for børn og unge i læsevanskeligheder. Som følge deraf etablerede Børn og Unge Kompetencecenter for Læsning (KCL). Med budgetforliget 2019 besluttede Byrådet at afsætte yderligere midler til en styrket indsats for elever i læse- og matematikvanskeligheder.

Den 1. september 2020 besluttede rådmanden at samle alle indsatser for elever i læse- og skrivevanskeligheder, herunder ordblinde, på KCL (tidligere PPR og KCL) samt at fastholde et forpligtende samarbejde med PUF om indsatser forankret under den generelle sprog- og læseindsats. I samme forbindelse var der et ønske om, at KCL i højere grad skulle understøtte elever i skriftsprogsvanskeligheder i elevernes læringsmiljøer.

På chefmødet den 23. marts 2023 besluttedes en ny procedure for afrapportering af indsatserne i regi af den specialiserede læse- og ordblindeindsats (KCL og PUF). Der var ønske om et samlet dataoverblik, der kan fungere som fagligt afsæt for at følge effekt og progression og som årligt kan fremlægges for Børn og Unge-udvalget. Den første pilotversion af rapporten for 2022/23 blev – i en forskudt kadence – drøftet på rådmandsmøde den 16. april og udvalgs møde den 2. maj 2024.

Nærværende statusrapport for 2023/24 er således den anden statusrapport om den specialiserede læse- og ordblindeindsats.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles:

- At statusrapporten drøftes med henblik på godkendelse og videre proces.
- At punktet sættes på dagsorden på udvalgsmøde den 30. oktober som et mundtligt punkt med mulighed for en kort drøftelse.

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon:
2338 0133

Sagsbehandler:
Gitte Skipper
Jens Møller Hald

- At ressourcen fra det tredje intensive elevkursushold konverteres til understøttelse i læringsmiljøet således, at der fra skoleåret 2025/26 med start august 2025 optages 60 årselever fordelt på to elevhold på KCL.
- At der fremadrettet ikke afrapporteres på de to indsatser v. PUF 'kommunalt læsevejledernetværk' og 'samskabelse med forældre', da de på linje med andre indsatser er en del af PUFs almindelige drift og understøttelse.

10. oktober 2024
Side 2 af 3

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Den årlige statusrapport skal gøre rede for den samlede indsats for elever i læse- og skrivevanskeligheder herunder ydelser i forhold til de diagnostiserede ordblinde elever. Statusrapporten skal være et redskab til at følge progressionen og den værdi, som indsatserne skaber for børn i skriftsprogsvanskeligheder.

Som annonceret i første version af rapporten har der denne gang været et særligt fokus på at inddrage børnene og det pædagogiske personales perspektiv på indsatserne og den oplevede effekt i læringsfællesskabet. Det kommer bl.a. til udtryk ved effektdata samt inddragelse af kvalitative udsagn fra elever og medarbejdere.

I beslutningspunkt nr. tre foreslås det, at ressourcen fra det tredje elevkursushold konverteres til understøttelse i læringsmiljøet således, at der fra skoleåret 2025/26 med start august 2025 optages 60 årselever fordelt på to elevhold på KCL. Baggrunden er, at optaget på elevkurset (7 ugers intensivt kursus) ikke har udnyttet den besluttede ramme på 90 årselever¹ og samtidig opleves en øget efterspørgsel på understøttelse og indsatser i de lokale læringsmiljøer. Her ønskes en opmærksomhed på, om ressourcen kunne skabe mere værdi på skolerne og i endnu større grad understøtte lokale indsatser som eksempelvis co-teaching og gruppeforløb i undervisningen.

I beslutningspunkt nr. fire foreslås det, at der fremadrettet ikke afrapporteres på de to indsatser 'kommunalt læsevejledernetværk' og 'samskabelse med forældre' v. PUF. Baggrunden er, at det kommunale læsevejledernetværk har været en del af den generelle drift og understøttelse v. PUF siden 2007. Der er ikke praksis for afrapportering på understøttelse og drift af de øvrige faglige netværk. Samskabelse med forældre er ligeledes en del af den almindelige faglige drift og understøttelse.

¹ Besluttet på rådmandsmøde den 1. september 2020 som en del af beslutningerne om organisering af KCL.

10. oktober 2024
Side 3 af 3

4. Økonomiske konsekvenser af forslaget

Der er ingen umiddelbare økonomiske konsekvenser.

5. Videre proces og kommunikation

Der lægges op til, at statusrapporten sættes på dagsorden for udvalgmødet den 30. oktober 2024:

Tidsplan:

Tid	Aktivitet
22. oktober	Rådmandsmøde
23. oktober	Fremsendelse til udvalgmøde
30. oktober	Udvalgmøde

10. oktober 2024
Side 1 af 1

Forklæde

Statusrapport 2023/24 på den specialiserede læse- og ordblindeindsats

Til: Børn og Unge-udvalget
Udvalgs møde: 30. oktober 2024

Børn og Unge

Pædagogik, Organisation og
Sundhed
Aarhus Kommune

1. Baggrund

På udvalgs mødet den 30. oktober præsenteres relevante nedslag fra statusrapport 2023/24 på den specialiserede læse- og ordblindeindsats i Børn og Unge. Statusrapporten gør rede for den samlede indsats for elever i læse- og skrivevanskeligheder, herunder ydelser i forhold til de diagnosticerede ordblinde elever.

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 23 38 01 33

Den årlige statusrapport er desuden et redskab til at følge progressionen og den værdi, som indsatserne skaber for børn i skriftsprogsvanskeligheder og de voksne omkring dem.

Sagsbehandler:
Gitte Skipper
Jens Møller Hald

Den første version af rapporten, som omfattede skoleåret 2022/23, blev i en forsinket kadence fremlagt på udvalgs mødet den 2. maj 2024. Nærværende rapport er således den anden statusrapport om den specialiserede læse- og ordblindeindsats.

2. Forberedelse til mødet

Udvalget forbereder sig ved at orientere sig i det vedlagte bilag med statusrapporten 2023/24. Statusrapporten for 2023/24 peger bl.a. på side to på en række opmærksomhedspunkter for det fremadrettede arbejde med den specialiserede læse- og ordblinde indsats.

3. På mødet

Punktet vil være disponeret således:

1. Kort oplæg ved Kompetencecenter for Læsning
2. Mulighed for spørgsmål, kommentarer og politisk drøftelse.

4. Videre proces

-

Bilag

Bilag 1: Statusrapport 2023/24 på den specialiserede læse- og ordblindeindsats

Bilag 2: Kort PP-oplæg til udvalget forud for politisk drøftelse.

**Statusrapport om Børn og Unges specialiserede læse- og
ordblindeindsats 2023/24**

Opmærksomhedspunkter på baggrund af statusrapporten

Statusrapporten for 2023/24 peger på følgende opmærksomhedspunkter for det fremadrettede arbejde med den specialiserede læse- og ordblinde indsats

- Understøttelsen i og med læringsmiljøet er godt på vej. Her ønskes for kommende skoleår et endnu større fokus og endnu flere samarbejder og opgaver.
- Sparring og vejledning med skoleledelserne og skolernes ressourcepersoner er steget. Her ønskes for kommende skoleår et fortsat fokus og kontinuitet i samarbejdet.
- Konkrete indsatser i læringsmiljøet og samarbejdet med specialklasserne om skriftsprogsvanskeligheder er i fremgang. Her ønskes for kommende skoleår et fortsat fokus på det gode og meningsfulde samarbejde om elevgruppen.
- Optaget på elevkurset (7 ugers intensivt kursus) har ikke udnyttet den politisk besluttede ramme på 90 årselever, og samtidig opleves en øget efterspørgsel på understøttelse og indsatser i de lokale læringsmiljøer. Her ønskes en opmærksomhed på, om ressourcen kunne skabe mere værdi lokalt på skolerne og i større grad understøtte lokale indsatser - eksempelvis co-teaching og gruppeforløb i undervisningen.

Indhold og læseguide

- 1) Første del af statusrapporten beskriver det politiske grundlag, organisering samt giver et indblik i de to indsats teorier der ligger til grund for indsatserne under den specialiserede læse- og ordblindeindsats.
- 2) Anden del af statusrapporten giver et indblik i de data, der er opsamlet i Aarhus kommune i forhold til tidlig opsporing af elever i risiko for afkodningsvanskeligheder, herunder ordblindhed samt et indblik i antal ordblinde elever i Aarhus Kommune.
- 3) Tredje del af statusrapporten omhandler de fire indsats som varetages af Kompetencecenter for Læsning (KCL), dvs. gruppeforløb, elevkursus, specialklasser og understøttelse i læringsmiljøet samt et indblik i arbejde med det nyetablerede Børn og Unge Advisory Board.
- 4) Fjerde del af statusrapporten omhandler de fire indsats som varetages af den generelle læseindsats under PUF, dvs. skolernes handleplan og dialogmøder, læsevejledernetværket samt tilgængelig litteratur og samskabelse med forældrene.

DEL 1

Beskrivelse af det politiske grundlag, organisering af indsatsen samt indblik i de to indsats teorier der ligger til grund for indsatserne under den specialiserede læse- og ordblindeindsats.

Politisk grundlag og organisering

Med budgetforliget for 2009 beslutter Byrådet at styrke indsatsen for børn og unge i læsevanskeligheder. Som følge deraf, etablerer Børn og Unge 'Kompetencecenter for Læsning' (KCL). 10 år senere, beslutter byrådet i forbindelse med budgetforliget i 2019 at afsætte yderligere midler til en styrket indsats for elever i læse- og matematikvanskeligheder.

I 2020 beslutter rådmanden at samle PPRs og KCLs indsatser for elever i læse- og skrivevanskeligheder på KCL, og at der skal ske en løbende afrapportering på anvendelsen af de af byrådet afsatte faste midler til den specialiserede læse- og ordblindeindsats. I den forbindelse er der et ønske om, at KCL i højere grad skal understøtte elever i skriftsprogsvanskeligheder i elevernes egne læringsmiljøer.

Kompetencecenter for Læsning og Pædagogik, Undervisning og Fritid er ansvarlige for sprog- og læseindsatsen i Aarhus kommune. KCL håndterer den specialiserede læse- og ordblindeindsats, mens PUF tager sig af den generelle sprog- og læseindsats (0-18 år).

Der er afsat 18 årsværk herunder en lederstilling i KCL. De 17 læsekonsulenter understøtter skolernes arbejde med elever i skriftsprogsvanskeligheder, herunder ordblindhed gennem praksisnær og teoretisk sparring og vejledning. Den specialiserede læseindsats under KCL inkluderer gruppeforløb, elevkursus, samarbejde om skriftsprogsvanskeligheder i specialklasser og specialskoler samt praksisnær understøttelse i læringsmiljøet.

Der er afsat 1 årsværk i PUF til den generelle sprog- og læseindsats. Fire indsatser forankret i PUF har tætte samarbejdsflader med den specialiserede indsats; læsevejledernetværk, samskabelse med forældrene, tilgængeligt litteratur samt skolens handleplan for sprog- og literacy herunder lokale dialogmøder.

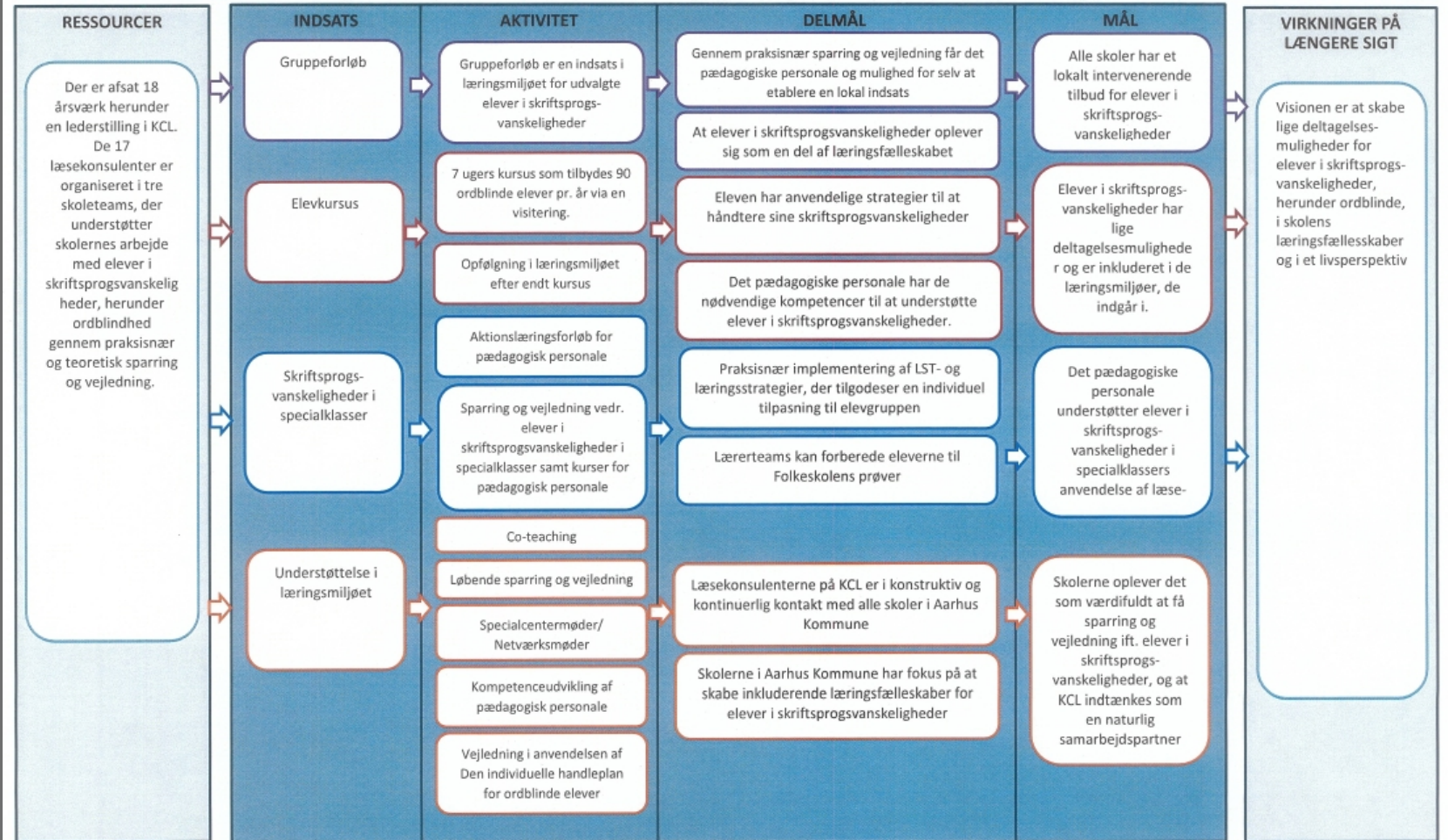

Indsatsteori KCL

Den samlede indsats for elever i læse-skrivevanskeligheder) understøttes af Kompetencecenter for Læsning (KCL) og PUF (pædagogik, undervisning og fritid) og består af en række faglige tiltag, der er præsenteret i to insatsteorier.

FORMÅL

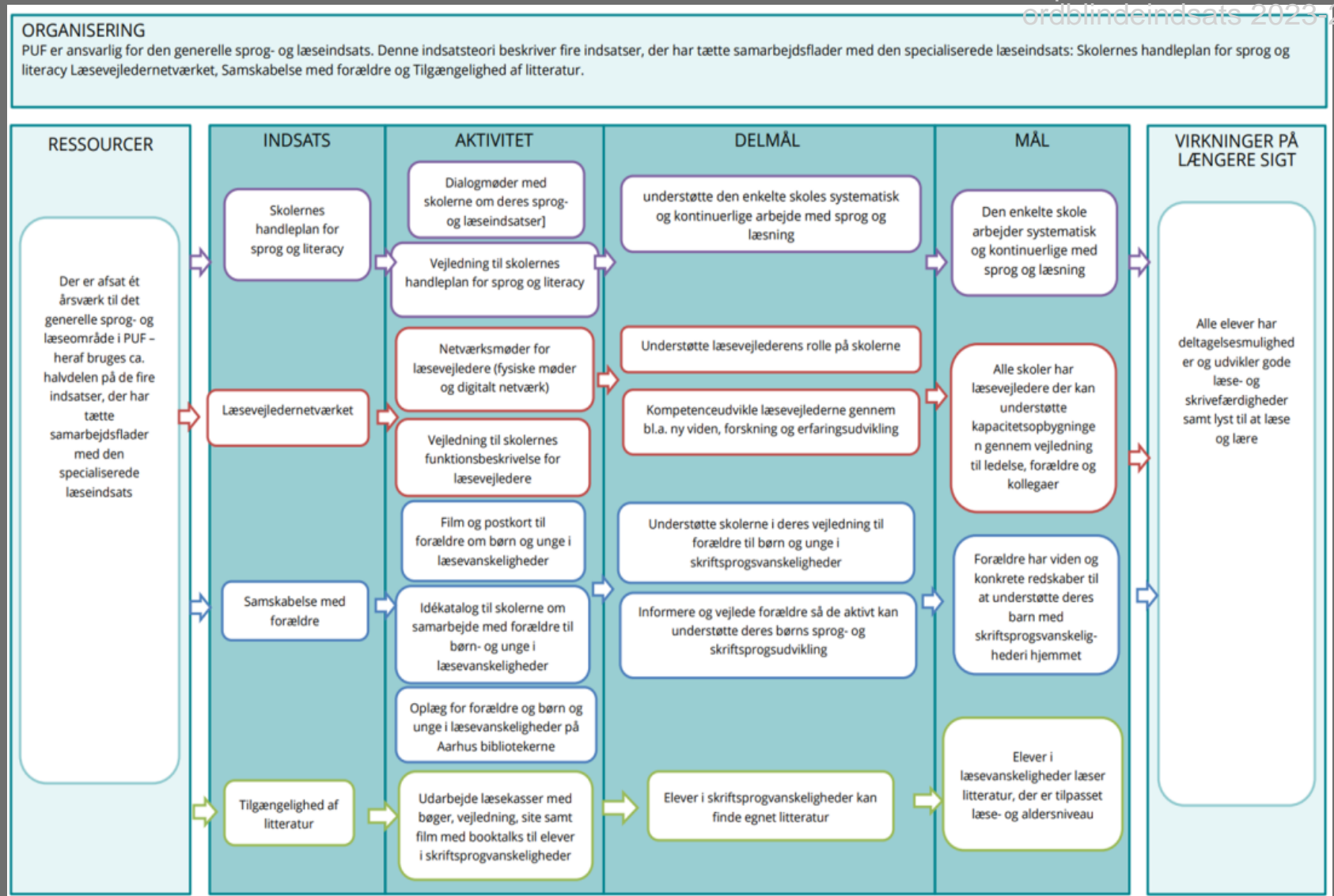
Kompetencecenter for Læsning i Aarhus (KCL) er ansvarlig for den specialiserede læse- og ordblindeindsats i Aarhus Kommune. Læsekonsulenterne på centeret er centrale partnere for ledere, læsevejledere, ressourcepersoner, samt pædagogisk personale på de enkelte skoler i forhold til arbejdet med elever i skriftsprogsvanskeligheder herunder ordblindhed. Læsekonsulenterne har et kontinuerligt samarbejde med de aarhusianske grundskoler, hvor fokus er på understøttelse af læringsmiljøerne gennem videndeling og praksiserfaringer med et samtidigt fokus på at bringe lokal viden i spil.

Indsatsteori PUF

Den samlede indsats for elever i læse-skrivevanskeligheder) understøttes af Kompetencecenter for Læsning (KCL) og PUF (pædagogik, undervisning og fritid) og består af en række faglige tiltag, der er præsenteret i to indsatsteorier.

DEL 2

Tidlig opsporing af elever i risiko for afkodningsvanskeligheder, herunder ordblindhed samt et indblik i antal ordblinde elever i Aarhus Kommune

Tidlig opsporing af elever i risiko for afkodningsvanskeligheder, herunder ordblindhed

Systematik for tidlig opsporing af afkodningsvanskeligheder i Aarhus Kommune

Målet med opsporingen:

- Tidlig opsporing af afkodningsvanskeligheder for at forebygge og mindske senere alvorlige og vedvarende vanskeligheder, herunder ordblindhed.
- Alle elevers progression følges kontinuerligt i indskoling på alle aarhusianske folkeskoler sådan, at der kan sættes ind med målrettede, foregribende og forebyggende indsatser samt, at effekten af disse indsatser løbende kan evalueres.
- KCL understøtter skolernes arbejde med at indsamle data på de obligatoriske opsporende afkodningstest årligt og tilbyder et møde om skolens egne data og mulige indsatser i samarbejde med KCL.

Hvornår?	Hvad?	Hvorfor?
Skolestart	Sprogvurdering 3-6	Obligatorisk jf. Formålsbeskrivelse for børnehaveklassen § 2 Nyt nationalt redskab fra 24/25
Børnehaveklasse (alle elever)	Risikotest for ordblindhed	Obligatorisk ved tegn på vanskeligheder, v. ordblinde forældre el. forældres brug af retskrav jf. Folkeskoleloven § 3 b.
Midt 1. klasse (alle elever)		Udvidet systematisk anvendelse i Aarhus vedtaget v. rådmandsbeslutning gældende pr. 23/24, så alle elever følges.
Slut 1. klasse (tidl. elever placeret i risikogruppen)		
Forår 2. klasse	DVO-screening og individuel test	Byrådsbeslutning pr. 2016
Fra forår 3. – 10. klasse	Ordblindetest ved tydelige tegn på specifikke vanskeligheder	Skal tilbydes til elever med tydelige tegn på specifikke afkodningsvanskeligheder. Forældre har desuden retskrav fra forår 4. klasse. (Folkeskoleloven § 3 b stk. 3 & 4)

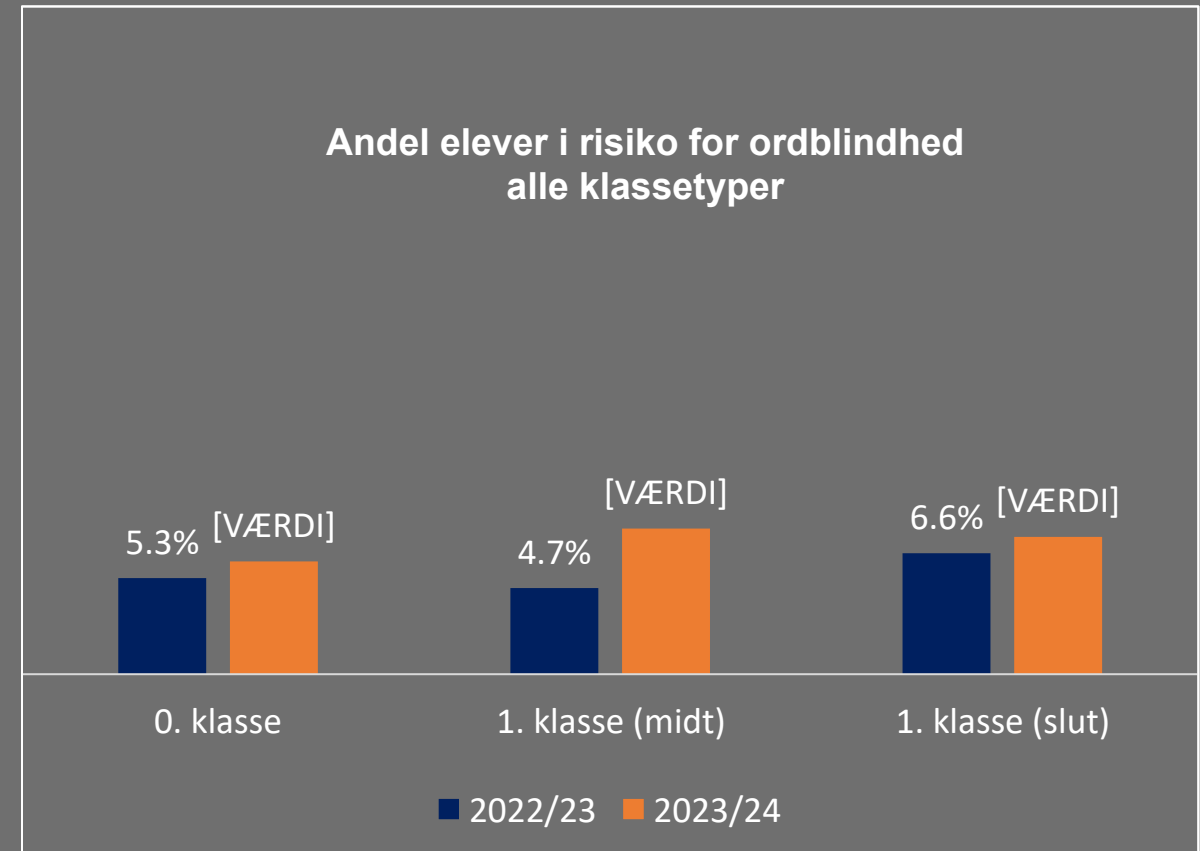
Obligatorisk Risikotest for Ordblindhed

Data viser os at:

- I børnehaveklassen er 87 % af eleverne testet med dele af eller hele testmaterialet, og her findes 6,2% af det samlede antal elever i risiko for afkodningsvanskeligheder svarende til 187 elever.
- I midten af 1. klasse er 84,8 % af eleverne testet med dele af eller hele testmaterialet og her findes 8 % af det samlede elevtal i risiko for afkodningsvanskeligheder svarende til 245 elever.
- I slutningen af 1. klasse er 24 % af eleverne testet med dele af eller hele testmaterialet, og her findes 7,3 % af det samlede elevtal i risiko for afkodningsvanskeligheder svarende til 231 elever.

Opmærksomhedspunkter for kommende skoleår:

- Skolerne finder flere elever i risiko nu end tidligere takket være den nye systematik for Risikotest for ordblindhed, som trådte i kraft i år. Det er altså systematikken, der gør, at vi finder flere elever i risiko og ikke nødvendigvis udtryk for, at flere er i risiko for vanskeligheder. Den øgede opsporing muliggør tidlig og forebyggende indsats for flere elever.
- KCL understøtter, at systematikken implementeres på alle skoler, så muligheden for tidlig indsats styrkes.
- KCL tilbyder sparring, vejledning og lokale kurser og indsatser for at imødekomme skolernes individuelle behov.

DVO-testen på 2. klassetrin

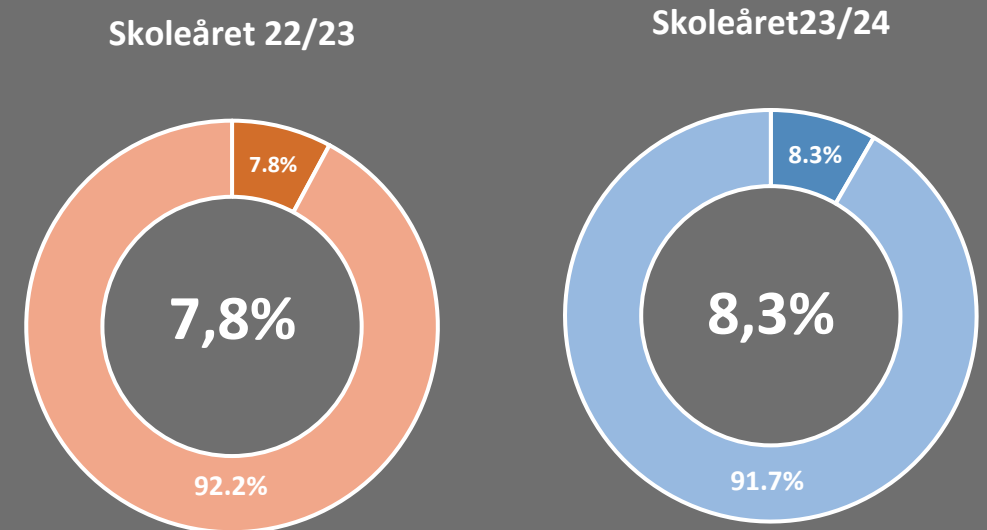
Data viser, at:

- 98 % af eleverne er blevet testet. 62 af de i alt 2890 elever er ifølge indberetningen fritaget – heraf størstedelen fra modtagelses- og specialklasser.
- 8,3 % af eleverne placerer sig i risiko for vedvarende alvorlige afkodningsvanskeligheder i DVO-testen 23/24. Dette er en let stigning siden sidste år, men stemmer overens med det forventelige på området (grænseværdien på Ordblindetesten er 8 %) og tilskrives primært testning af flere specialklasselever.

Opmærksomhedspunkter i kommende skoleår:

- Fortsat nysgerrighed på skoler, der fritager specialklasselever og modtagelsesklasselever, så vi sikrer, at beslutningen om fritagelse beror på individuelle hensyn samt, at elevernes afkodningskompetencer følges på anden vis, hvis de obligatoriske test ikke er hensigtsmæssige. Denne understøttelse tilbydes af KCL gennem dialog, sparring og vejledning.
- Understøtte skolernes arbejde med målrettede og systematiske indsatser for eleverne der findes i risiko for vedvarende alvorlige afkodningsvanskeligheder.

Andel af elever på 2. klassetrin fundet i risiko for afkodningsvanskeligheder

Den nationale test for ordblindhed (fra 3. klasse)

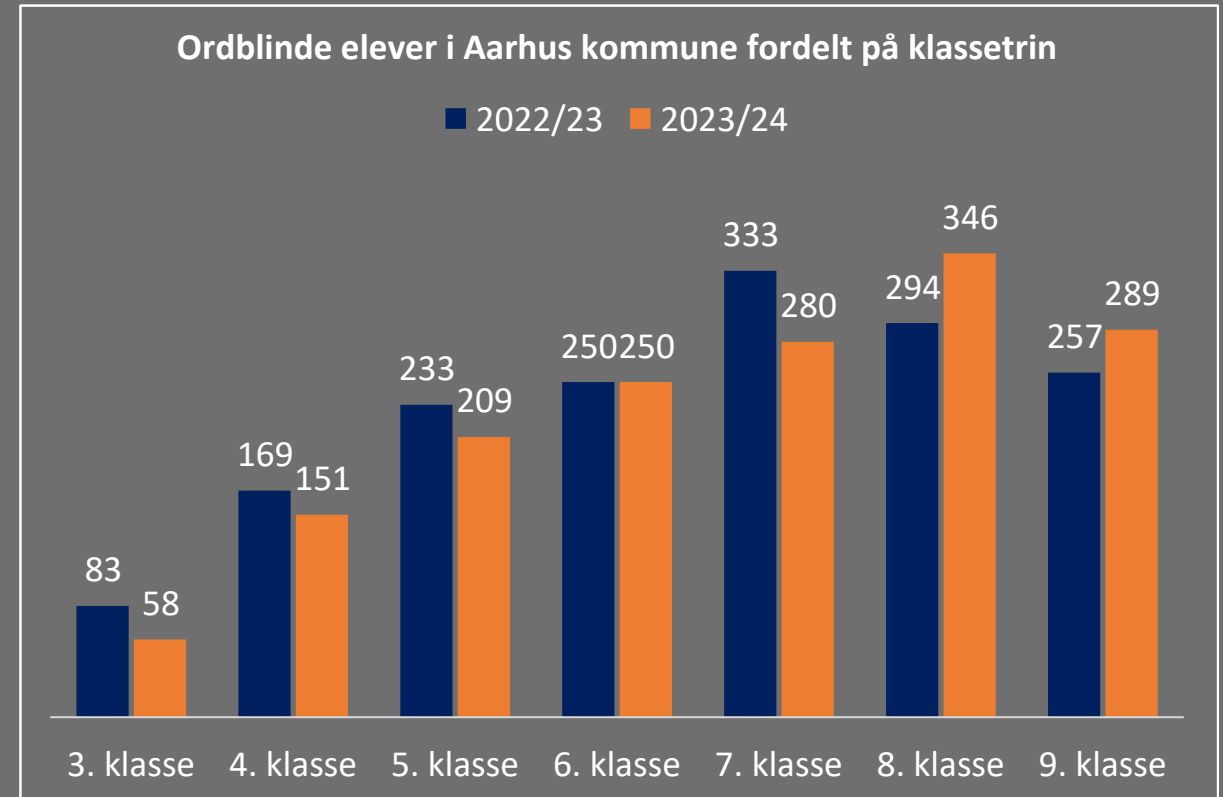
Data viser, at:

- Der ved udgangen af 23/24 samlet er fundet 7,8 % ordblinde elever i 3. til 9. klasse i Aarhus Kommune, hvilket tilsvare det forventede (jf. ordblindetestens grænseværdi på 8 %).
- Aarhus Kommune ligger stabilt under 8 %, hvilket for skoleåret 23/24 svarer til 1583 elever. I skoleåret 22/23 var det samlede antal ordblinde elever på 1619.

Handlinger for kommende skoleår:

- Fortsat fokus på det systematiske forarbejde ifm. ordblindetestning, så vi i samarbejde med skolerne sikrer, at opsporingen er sikker, rettidig og at elevernes vanskeligheder er veldokumenteret ift. senere støttebehov i uddannelsessystemet.
- Øget fokus på at fordele KCL's indsatser på skolerne efter fordelingen af elever i ordblinddevanskeligheder. De indsamlede data peger dermed på, at vi bør øge understøttelsen af ordblinde elever i udskoling, eksempelvis gennem co-teaching eller gruppeforløb.

I alt er der 1583 diagnosticerede ordblinde elever i Aarhus Kommune pr. 01.07.24 (7,8 %)

Den individuelle handleplan for ordblinde

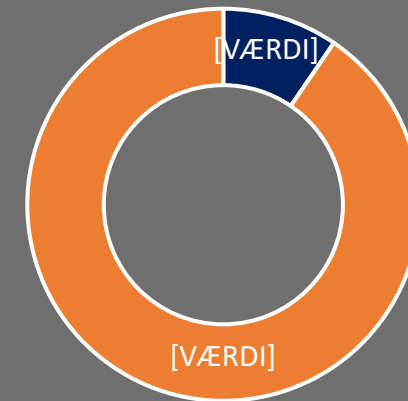
Data viser, at:

- Størstedelen af de ordblinde elever i Aarhus Kommune har en individuel handleplan (90,5 %).
- Skolerne har forskelligartet systematik ift. oprettelsen af handleplaner på nytestede ordblinde elever, hvorfor nogle handleplaner først oprettes i kommende skoleår.
- Mange skoler med specialklasseelever anvender ikke den individuelle ordblindehandleplan til denne elevgruppe, da specialklasseelevers samlede udfordringer beskrives i statusbeskrivelserne.

Handlinger for kommende skoleår:

- KCL vil understøtte skolernes arbejde med at oprette en systematik, så de ordblinde elever får en individuel handleplan rettidigt.
- Fokus på at vejlede skolerne til at arbejde med kvaliteten af handleplanerne, sådan at de sikrer præcise målsætninger og indsatser med løbende opfølgning med inddragelse af elev og forældre.
- Understøtte skolernes arbejde med at beskrive ordblinde specialklasseelevernes skriftsproglige udvikling og målsætninger i statusbeskrivelserne, når en individuel handleplan ikke benyttes.

Ordblinde elever med en individuel ordblindehandleplan

- Elever uden en handleplan
- Elever med en handleplan

DEL 3

**Indsatser under den specialiserede læse- og
ordblindeindsats som varetages af Kompetencecenter for
Læsning (KCL).**

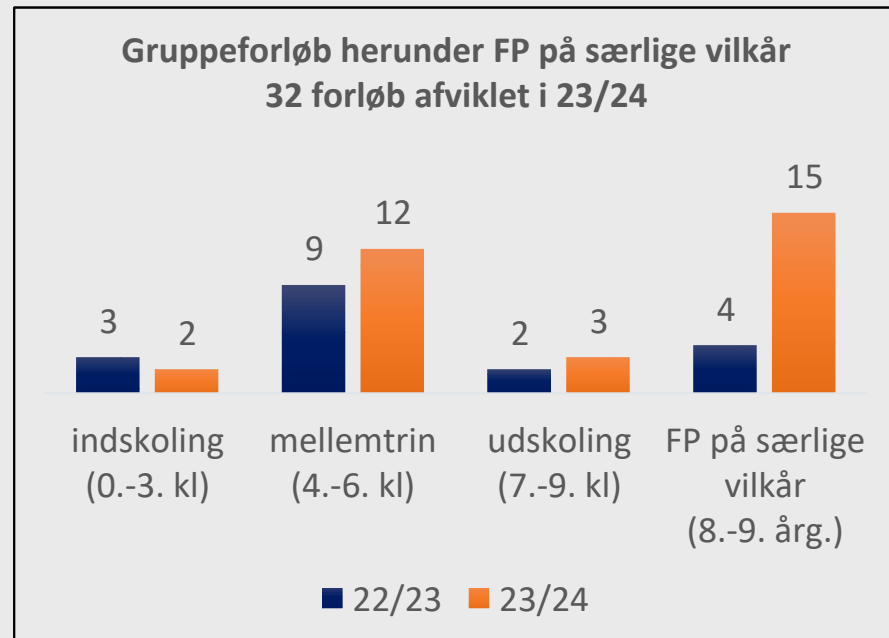
Den specialiserede læse- og ordblindeindsats v/ KCL

Gruppeforløb

Målet med indsatsen er, at alle skoler har et lokalt intervenserende tilbud for elever i skriftsprogsvanskeligheder.

Gennem praksisnær sparring og vejledning får det pædagogiske personale mulighed for (på sigt) selv at etablere en lokal indsats.

Gruppeforløbet er en indsats i læringsmiljøet for udvalgte elever i skriftsprogsvanskeligheder.

Data viser:

- En lille stigning i det samlede antal afviklede gruppeforløb på skolerne i tæt samarbejde med det pædagogiske personale.
- En stor stigning i forhold til forløb omhandlende Prøver på særlige vilkår.
- At der ikke afvikles mange gruppeforløb i indskoling.

Handling i kommende skoleår:

- Komme i dialog med skolerne om KCL har designet en indsats, der ikke virker i praksis
- Være nysgerrig på om det handler om det lokale ressourcetræk i indsatsen.
- Gøre skolerne opmærksomme på, at disse lokalt forankrede gruppeforløb findes og afvikles i et tæt samarbejde med en konsulent fra KCL.

"Det virkede super at have de 5 drenge ude til et intensivt forløb og at jeg kunne deltage og overføre det til klassen. Lærings samtalen med forældrene var en god oplevelse" (Lærer i 6.klasse).

"God mulighed for at blive klædt på sammen med eleverne, så jeg selv kan overtage" (Læsevejleder i 3.klasse)

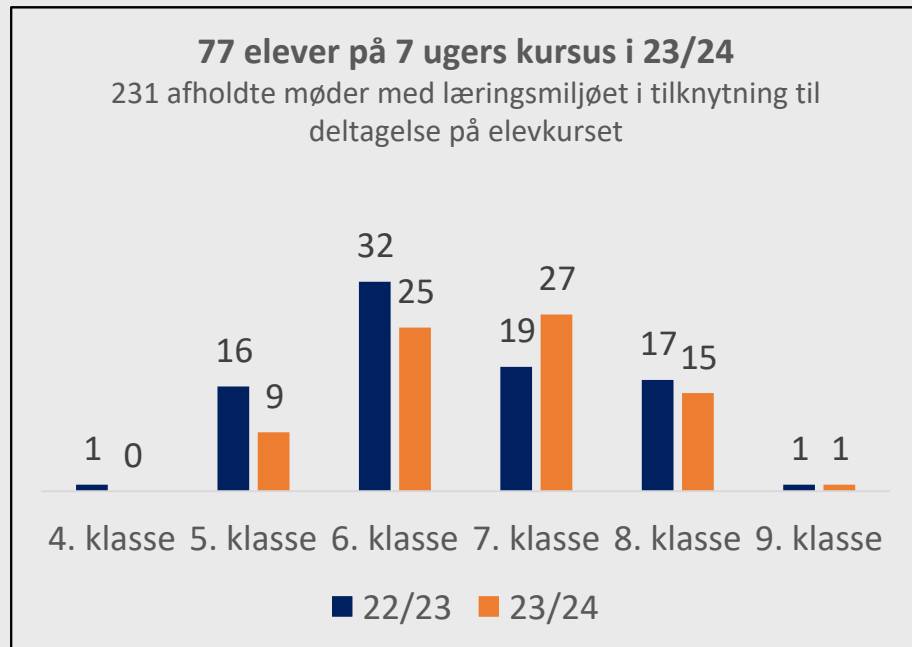
Den specialiserede læse- og ordblindeindsats v/ KCL

Elevkursus

Målet med indsatsen er at elever i skriftsprogsvanskeligheder opnår mulighed for lige deltagelsesmuligheder i hjemklassen og er inkluderet i de læringsmiljøer, de indgår i.

Eleven har anvendelige strategier til at håndtere sine skriftsprogsvanskeligheder. Det pædagogiske personale har de nødvendige kompetencer til at understøtte elever i skriftsprogsvanskeligheder.

Elevkurset er en intensiv indsats (7 uger) som tilbydes til 90 ordblinde elever pr. år via en visitering. Der laves en opfølgning i læringsmiljøet efter endt kursus

Data viser:

- Et fald i antal af elever, der optages på elevkursus på KCL.
- At der ikke har været elever fra 4.klasse på kursus og kun en elev fra 9. klasse på kursus.
- At det typisk er elever fra mellemtrinnet og 7. klasse, som indstilles og tilbydes et kursus.

Handling i kommende skoleår:

- Opsøgende arbejde i forhold til, at skolerne finder kandidater til elevkurset.
- Hjælpe skolerne med at være på forkant i forhold til møder om elever der kan indstilles.
- Opmærksomhed på om den overskydende ressourcen kan skabe mere lokal værdi på skolerne og i endnu større grad understøtte lokale indsatser gennem en omfordeling.

”Noget af det jeg især har fået ud af KCL er at læse hurtigere. Jeg bruger nu meget mindre tid på at læse de tekster vi for i klasse, det gør at jeg har mere tid til de opgaver der kommer efter. Jeg er blevet meget mere selvsikker i mine hjælpe værktøjer end jeg var før jeg kom på KCL” (SMS fra elev - et halvt år efter elevkursus på KCL)

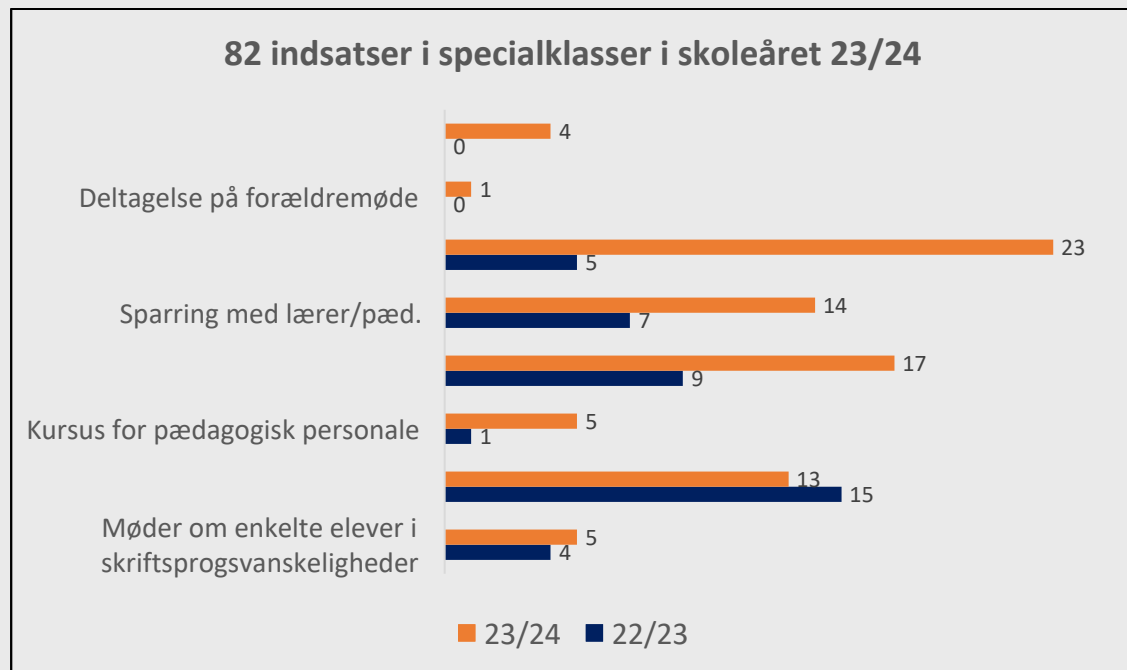
Den specialiserede læse- og ordblindeindsats v/ KCL

Skriftsprogsvanskeligheder i specialklasser og -skoler

Målet med indsatsen er, at det pædagogiske personale understøtter elever i skriftsprogsvanskeligheder (i specialklasserne) i anvendelsen af læse- og skriveteknologi (LST) i undervisningen.

Praksisnær implementering af LST og læringsstrategier, der tilgodeser en individuel tilpasning i forhold til elevgruppen. Lærerteamet kan forberede eleverne til Folkeskolernes Prøver.

Indsatsen kan designes som et aktionslæringsforløb, sparring og vejledning, kursus for pædagogisk personale eller deltagelse i tværfagligt samarbejde om enkelte elever.

Data viser:

- En stigning i aktiviteter og indsatser udført i samarbejde med ledelse og pædagogisk personale på skoler med specialklasser.
- En stor stigning i sparring med læsevejlederne
- At KCL har lavet indsatser på 20 ud af 27 værtsskoler + 3 specialskoler.
- At KCL er kommet i gang med at lave co-teaching tæt på eleverne

Handling i kommende skoleår:

- Øget fokus på formidling af muligheden for co-teaching i specialklasserne
- Deling af de gode praksisfortællinger til andre værtsskoler
- Tættere samarbejde med PPR i form af videndeling om læsekonsulenternes faglighed i forhold til elever i specialklasserne.

Tusinde tak for din måde at være i klassen på og hjælpe både elever og lærere, også når det var svært”
 (Lærer i specialklasse på mellemtrinnet)

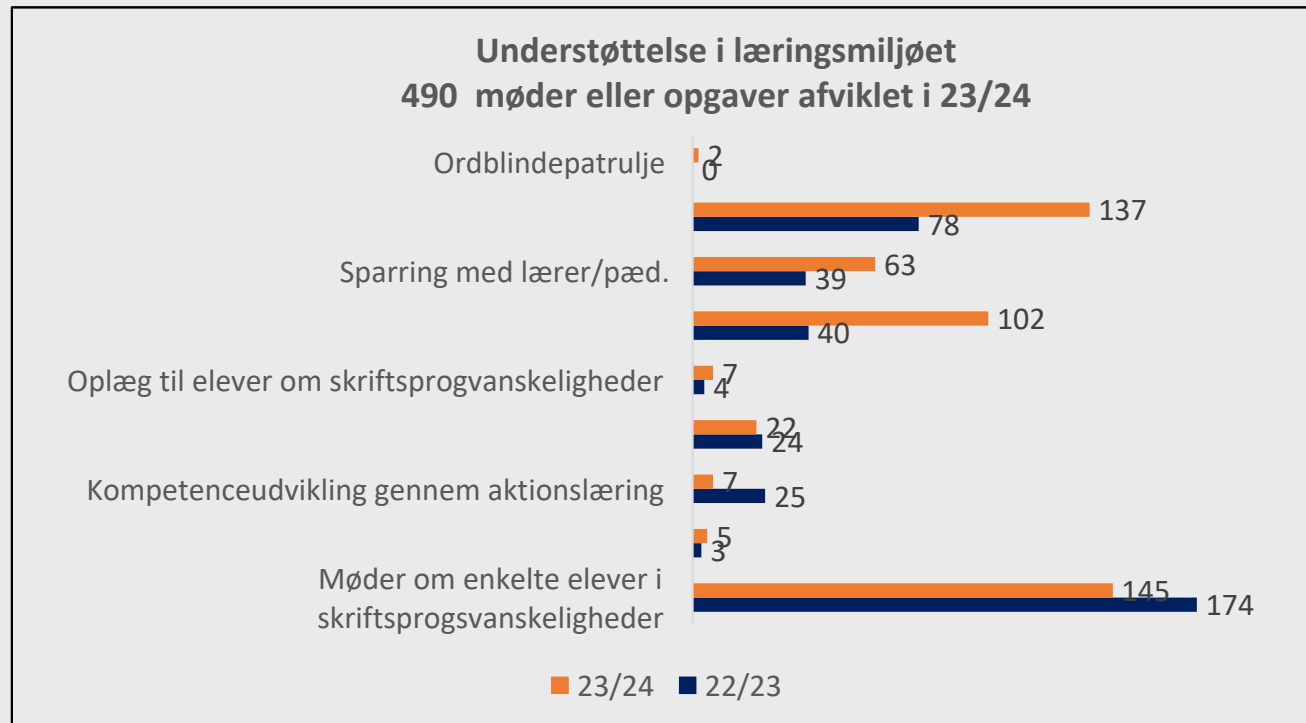

Den specialiserede læse- og ordblindeindsats v/ KCL

Understøttelse i læringsmiljøet

Målet med indsatsen er, at skoler oplever det som værdifuldt at få sparring og vejledning ift. elever i skriftsprogsvanskeligheder, og at KCL indtænkes som en naturlig sparringspartner.

Læsekonsulenterne på KCL er i konstruktiv og kontinuerlig kontakt med alle skoler i Aarhus Kommune. Skolerne har fokus på at skabe inkluderende læringsfællesskaber for elever i skriftsprogsvanskeligheder.

Data viser:

- En stigning på rundt regnet 60% i forhold til sidste års understøttende aktiviteter i læringsmiljøet.
- En markant stigning i de henvendelser der handler om sparring med særligt læsevejlederne og skolens ledelse.
- Et fald i deltagelse på møde om enkelte elever (trivselsmøderne)

Handling i kommende skoleår:

- Alle konsulenter vil i ethvert møde og samarbejde være opmærksom på om andre indsatser kunne bringes i spil i forhold til at skabe lige deltagelsesmuligheder for elever i skriftsprogsvanskeligheder herunder ordblindhed.
- KCL er optaget af at give "gaver" til skolerne så de oplever et hvert samarbejde med KCL som værdifuldt.

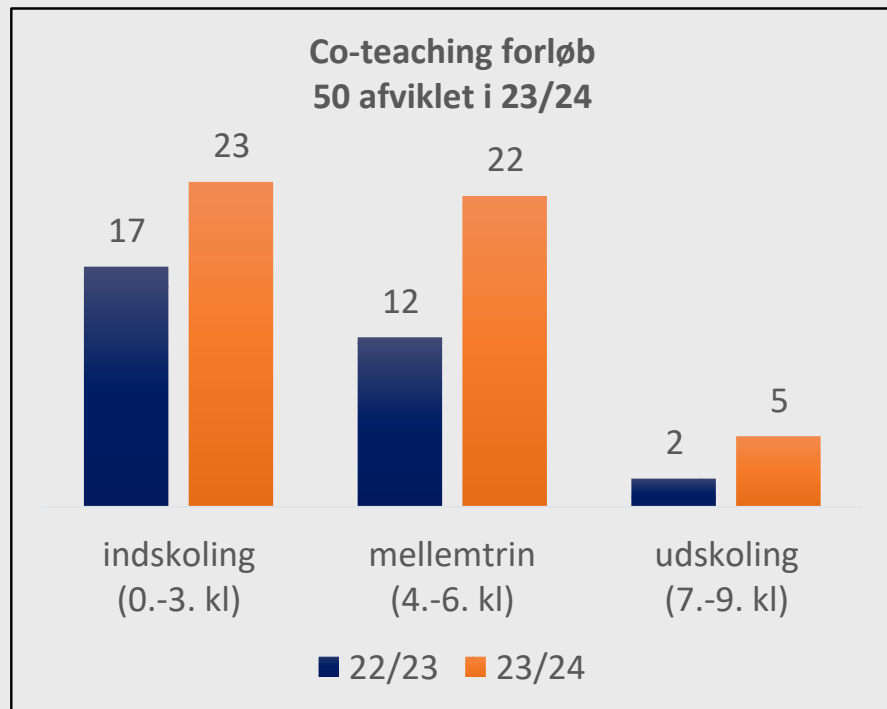
Den specialiserede læse- og ordblindeindsats v/ KCL

Understøttelse i læringsmiljøet gennem Co-teaching

Målet med indsatsen er at øge muligheden for at udvikle og skabe inkluderende læringsmiljøer for elever i skriftsprogsvanskeligheder

Ved tæt samarbejde og praktisk sparring og vejledning får underviseren indsigt i LST, strategier og stilladsering, så elever med skriftsprogsvanskeligheder kan deltage på lige vilkår i almenundervisningen.

Ø

Data viser:

- At KCL sammen med skolerne har gennemført 62% flere co-teaching forløb end sidste år.
- En fortsat tendens til, at denne indsats ønskes i indskoling som en forbyggende indsats for elever i skriftsprogsvanskeligheder
- Ikke mange forløb i udskoling

Handling i kommende skoleår:

- Et ønske om at komme endnu mere ud i klasserne tæt på praksis med sparring og vejledning i forhold til elever i skriftsprogsvanskeligheder og elever med ordblindhed.
- Deling af de gode erfaringer med denne indsatsstype så flere skoler og klasser udnytter denne mulighed

”Det har været helt fantastisk og berigende at have dig i klassen og jeg har lært meget. Nu ved jeg, hvordan jeg får x og x med i undervisningen. Jeg vil anbefale KCL til alle mine kollegaer”
(Lærer i 2. klasse)

”Sidemandsoplæring er bedre end kursus. Altså jeg er i min praksis i stedet for at jeg tager på kursus og så selv skal omsætte det” (Lærer i 5. klasse)

Den specialiserede læse- og ordblindeindsats v/ KCL

Børn og Unge Advisory Board

Formålet med KCL's advisory board er at indrage børn og unges stemme i den måde, hvorpå vi understøtter skolerne.

Fokus er at udbrede viden om ordblindhed, nedbryde fordomme og få nye idéer til tiltag. Advisory boardet bliver altså et rådgivende organ.

<https://kcl.aarhus.dk/advisory-board/advisory-board>

Der er pr. 1. september 2024 11 medlemmer som går i 5.-9. klasse på en grundskole i Aarhus. Medlemmerne fordeler sig med 10 piger og 1 dreng. Det er et ønske at udvide organet med op til 10 nye medlemmer.

Møder for kommende skoleår 24/25:

- Tirsdag d. 17. september 2024 kl. 16.30-18.00
- Mandag d. 4. november 2024 kl. 16.30-18.00 (arrangere Fæstivalg)
- Lørdag d. 16. november 2024 kl. 11.00-14.00 (Fæstivalg for ordblinde og alle andre, Dokk1)
- Onsdag d. 15. januar 2025 kl. 16.30-18.00
- Torsdag d. 3. april 2025 kl. 16.30-18.00

DEL 4

Indsatser under den specialiserede læse- og
ordblindeindsats som varetages af den generelle
læseindsats under Pædagogik, Undervisning og Fritid
(PUF)

Den specialiserede indsats v/ PUF Kommunalt læsevejledernetværk

Formålet med indsatsen:

Læsevejledernetværket skal understøtte kapacitetsopbygning gennem bl.a. ny viden og erfaringsudveksling.

Målet er, at alle skoler har mindst en læsevejleder, der kan understøtte kollegaer og ledelse gennem vejledning (0. – 10. klasse og i alle fag).

Data:

Der er afholdt fire netværksmøder i skoleåret 2023-24.

Et af netværksmøderne blev afviklet sammen med de øvrige faglige netværk (matematik-, DSA- og læringsvejledere), samt med deltagelse af pædagogiske ledere. Mødet omhandlede det tværgående tema "sproglig udvikling".

De øvrige netværksmøder har blandt andet omhandlet læseforståelse i alle fag, evaluering og skriftsprogsindsatser samt skriveidaktik.

Handlinger i kommende skoleår:

Der vil fortsat blive afholdt fire årlige netværksmøder.

Ét af netværksmøderne vil igen blive afviklet sammen med de øvrige netværk og med deltagelse af pædagogiske ledere. Dette møde vil omhandle brugen af AI i undervisningen.

Fakta:

Der er ca. 100 læsevejledere i Aarhus Kommune

Den specialiserede indsats v/ PUF

Skolernes handleplan og dialogmøder

Formålet med indsatsen:

Alle skoler skal have en handleplan for sprog og literacy med det formål, at skolen arbejder strategisk og systematisk med sprog og literacy på alle klassetrin og i alle fag.

Skolerne har mulighed for understøttelse gennem dialogmøder om skolens systematiske arbejde med sprog og læsning og herunder handleplanen for sprog og literacy.

I skoleåret 2023/24 er skolerne blevet gjort opmærksomme på tilbuddet gennem ugepakken.

Data viser:

Generelt opleves det, at skolerne har en god systematik.

Der har været afviklet 4 dialogmøder i løbet af skoleåret.

Mulige årsager til, at skolerne i mindre grad efterspørger dialogmøder:

At skolerne har været pressede og ikke har haft tid eller overskud til at række ud, og har prioriteret andre opgaver.

At KCL har øget sin sparring med ledelse og læsevejledere.

At skolerne oplever at kunne løse opgaven selv.

Handling i kommende skoleår:

På baggrund af ovenstående har KCL og PUF indledt et tæt samarbejde om at nytænke formatet, så dialogmøder i højere grad tænkes sammen med møder, som i forvejen tilbydes skolerne. Desuden tænkes i konkret understøttelse af vedtagne handlinger.

Den specialiserede indsats v/ PUF Samskabelse med forældrene

Formålet med indsatsen:

At understøtte skolerne i deres vejledning af forældrene, så forældrene aktivt kan involvere sig i og understøtte deres barns skriftsproglige udvikling.

Indhold i indsatsen:

Vejledningsmaterialer til forældre og fagprofessionelle. Fx forældreoplæg, idekatalog, film og informationspostkort.

I samarbejde mellem Magistraten Kultur og Borgerservice (MKB) og KCL er der løbende afholdt arrangementer for forældre med børn og unge i sprog- og læsevanskeligheder (0-18 år).

Handlinger i kommende skoleår:

De udarbejdede vejledningsmaterialer er fortsat til rådighed for skolerne.

PUF samarbejder fortsat med Magistraten Kultur og Borgerservice (MKB) og KCL om at afholde forældrearrangementer.

Data:

I skoleåret 2023-2024 blev der afholdt:

- 12 oplæg for cirka 400 personer - primært forældre, men også unge ordblinde.

Den specialiserede indsats v/ PUF

Tilgængelighed af litteratur

Formålet med indsatsen:

Indsatsen skal understøtte læsesvage elever i at finde egnet læsestof til skole og fritid.

Understøttelsen sker i et tæt samarbejde mellem Magistraten Børn og Unge (MBU) og Magistraten Kultur og Borgerservice (MKB) i forbindelse med den fælles strategi for sprog og literacy.

Indhold i indsatsen:

De udarbejdede materialer og værktøjer ligger tilgængeligt for skolerne. Desuden er alle læsekasser fordelt på skolerne i forbindelse med lukning af Center for Læring.

Handlinger i kommende skoleår:

Fremadrettet arbejdes på en revideret indsats, hvor der i samarbejde med skoler og elever udvikles poser med et varieret udvalg af sværhedsgrader og litteratur i forskellige former (fysiske bøger, henvisninger til lydbøger), som elever (og forældre) kan låne på skolebiblioteket.

Indsatsen vil tage afsæt i de gode erfaringer fra "Tilgængelighed af litteratur for læsesvage" og READ.

**Statusrapport om Børn og Unges specialiserede læse- og
ordblindeindsats 2023/24**

Opmærksomhedspunkter på baggrund af statusrapporten

Statusrapporten for 2023/24 peger på følgende opmærksomhedspunkter for det fremadrettede arbejde med den specialiserede læse- og ordblinde indsats:

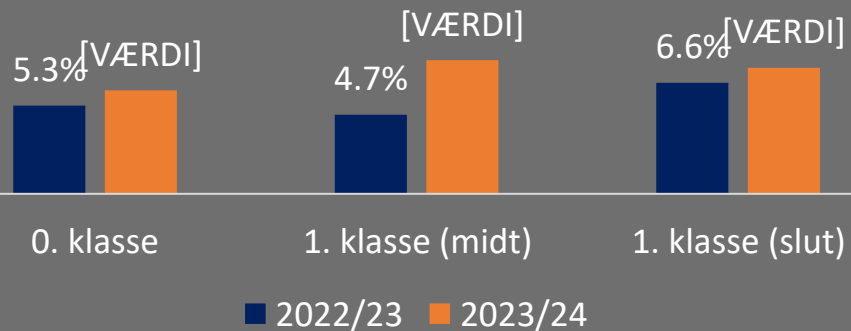
- Understøttelsen i og med læringsmiljøet er godt på vej. Her ønskes for kommende skoleår et endnu større fokus og endnu flere samarbejder og opgaver.
- Sparring og vejledning med skoleledelserne og skolernes ressourcepersoner er steget. Her ønskes for kommende skoleår et fortsat fokus og kontinuitet i samarbejdet.
- Konkrete indsatser i læringsmiljøet og samarbejdet med specialklasserne om skriftsprogsvanskeligheder er i fremgang. Her ønskes for kommende skoleår et fortsat fokus på det gode og meningsfulde samarbejde om elevgruppen.
- Optaget på elevkurset (7 ugers intensivt kursus) har ikke udnyttet den politisk besluttede ramme på 90 årselever, og samtidig opleves en øget efterspørgsel på understøttelse og indsatser i de lokale læringsmiljøer. Her ønskes en opmærksomhed på, om ressourcen kunne skabe mere værdi lokalt på skolerne og i større grad understøtte lokale indsatser - eksempelvis co-teaching og gruppeforløb i undervisningen.

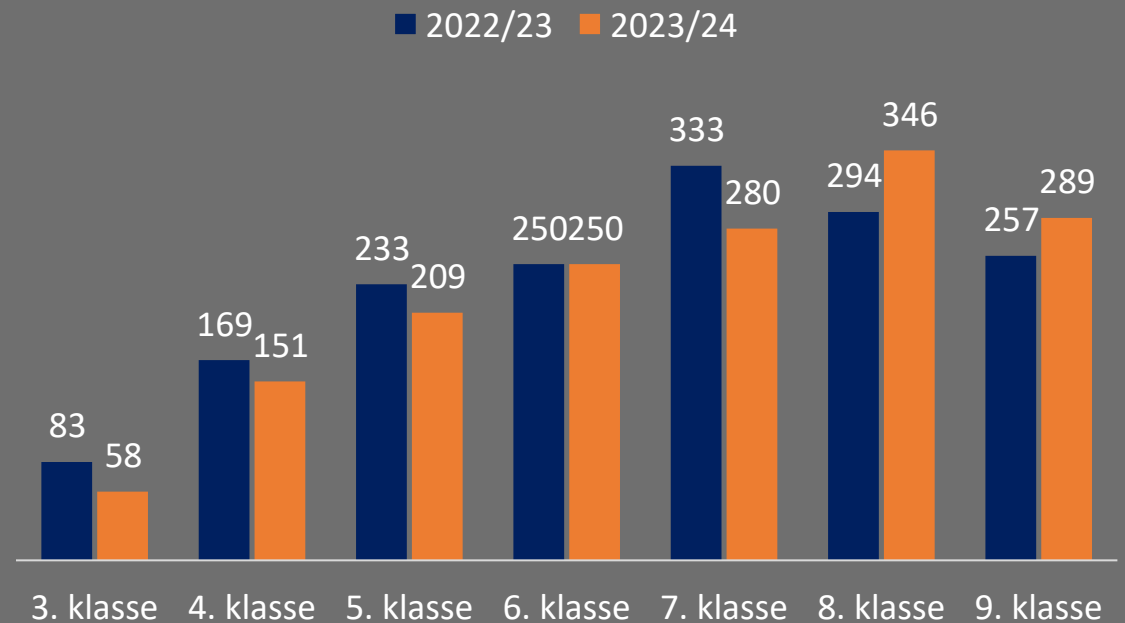
Obligatorisk Risikotest og test for Ordblindhed

I alt er der 1583 diagnosticerede ordblinde elever i Aarhus Kommune pr. 01.07.24 (7,8 %)

Andel elever i risiko for ordblindhed
alle klassetyper

Ordblinde elever i Aarhus Kommune fordelt på
klassetrin

Den individuelle handleplan for ordblinde

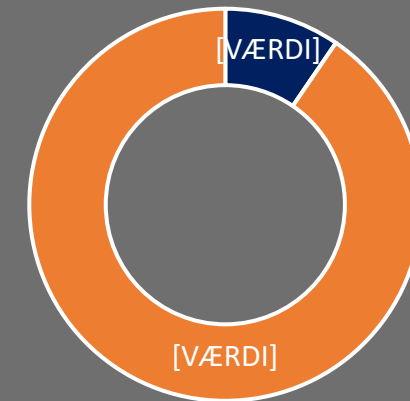
Data viser, at:

- Størstedelen af de ordblinde elever i Aarhus Kommune har en individuel handleplan (90,5 %).
- Skolerne har forskelligartet systematik ift. oprettelsen af handleplaner på nytestede ordblinde elever, hvorfor nogle handleplaner først oprettes i kommende skoleår.
- Mange skoler med specialklasseelever anvender ikke den individuelle ordblindehandleplan til denne elevgruppe, da specialklasseelevers samlede udfordringer beskrives i statusbeskrivelserne.

Handlinger for kommende skoleår:

- KCL vil understøtte skolernes arbejde med at oprette en systematik, så de ordblinde elever får en individuel handleplan rettidigt.
- Fokus på at vejlede skolerne til at arbejde med kvaliteten af handleplanerne, sådan at de sikrer præcise målsætninger og indsatser med løbende opfølgning med inddragelse af elev og forældre.
- Understøtte skolernes arbejde med at beskrive ordblinde specialklasseelevernes skriftsproglige udvikling og målsætninger i statusbeskrivelserne, når en individuel handleplan ikke benyttes.

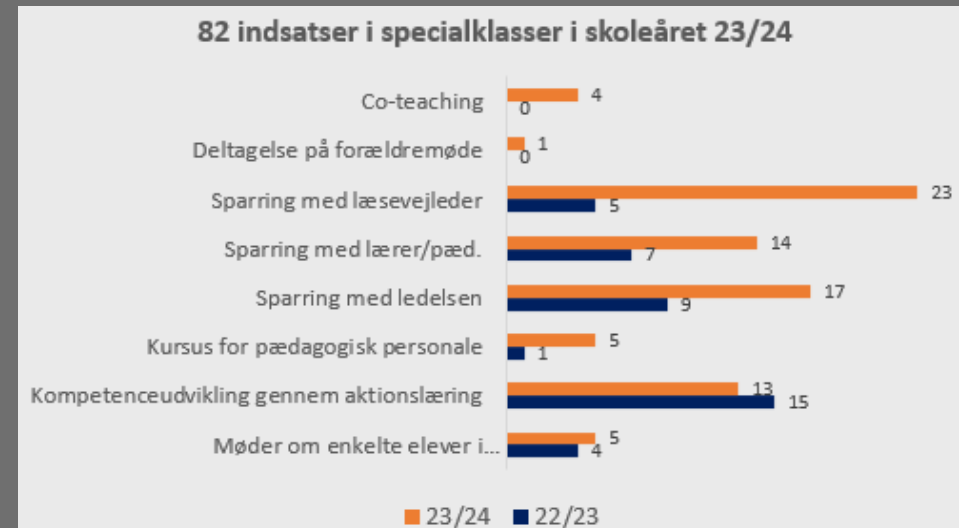
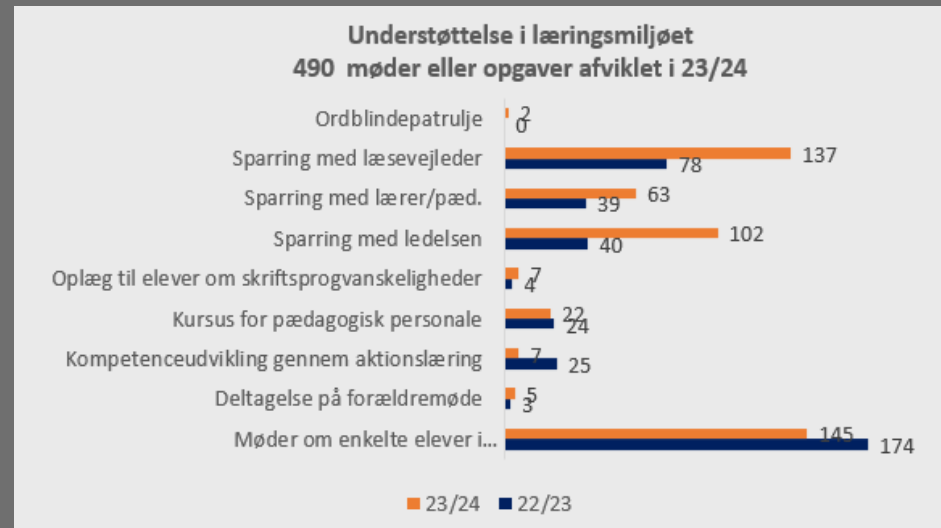
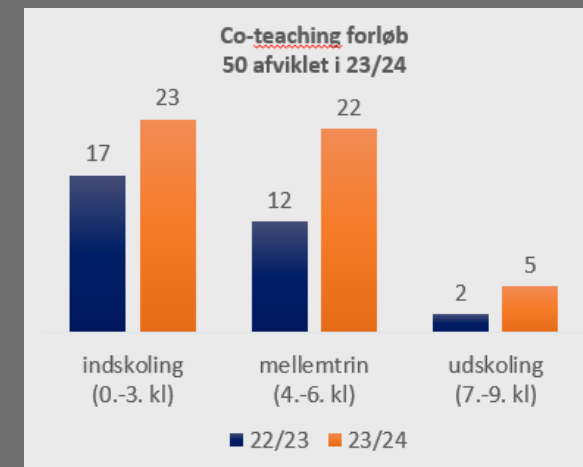
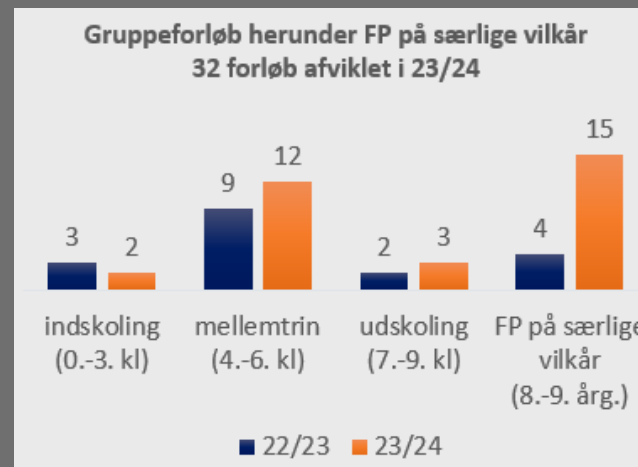
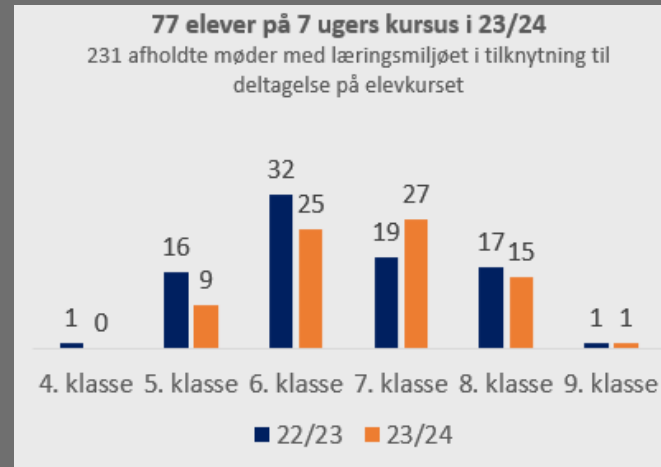
Ordblinde elever med en individuel ordblindehandleplan

- Elever uden en handleplan
- Elever med en handleplan

Den specialiserede læse- og ordblindeindsats (KCL)

Samlet grafisk oversigt over de overordnede indsatsområder for skoleåret 2023/2024

Den specialiserede læse- og ordblindeindsats v/ KCL

Børn og Unge Advisory Board

Formålet med KCL's advisory board er at inddrage børns og unges stemme i den måde, hvorpå vi understøtter skolerne.

Fokus er at udbrede viden om ordblindhed, nedbryde fordomme og få nye idéer til tiltag. Advisory boardet bliver altså et rådgivende organ.

<https://kcl.aarhus.dk/advisory-board/advisory-board>

Der er pr. 1. september 2024 11 medlemmer som går i 5.-9. klasse på en grundskole i Aarhus. Medlemmerne fordeler sig med 10 piger og 1 dreng. Det er et ønske at udvide organet med op til 10 nye medlemmer.

- Medlemmerne deltager i 4 årlige møder på KCL hvor der drøftes relevante emner. Møderne faciliteres af en konsulent fra KCL.
- Medlemmer deltager i den kommende festival for ordblind som KCL afvikler i et samarbejde med DOKK1 – 16. november 2024

Punkt 6: Halvårlig orientering om status på kvalitetstilsynet, efterår 2024 (HBL)

Tid: 15 min. Deltagere: Jens Møller Hald

Beslutningsmemo

11. oktober 2024

Side 1 af 2

Emne **Halvårlig orientering til Børn og Unge-udvalget om status på kvalitetstilsynet**
Til Rådmandmøde den 22. oktober 2024

Børn og Unge

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Forvaltningschef Helle Bach Lauridsen har fremsat punktet med henblik på stillingtagen til udkast til en halvårlig orientering til udvalget om status på kvalitetstilsynet på skoleområdet.

Børn og Unge-udvalget er tidligere blevet stillet i udsigt, at udvalget hvert halve år orienteres om status på kvalitetstilsynet, herunder skoler i tilsynet. Den aktuelle orientering vil således ligge i forlængelse af tidligere statusorienteringer. Sidste skriftlige status var på udvalgs mødet den 29. maj 2024.

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 23 38 01 33

Sagsbehandler:
Jens Møller Hald

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles:

- At rådmanden drøfter og godkender udkast til skriftlig orientering om status på kvalitetstilsynet med henblik på videre proces.

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

I orienteringen til Børn og Unge-udvalget gives et overblik over skoler i tilsyn i andet halvår af 2024, hvor der lægges vægt på udviklingen siden sidste orientering. Der er bl.a. en kort opdatering på de seks skoler i tilsyn med nedslag på den vigtigste udvikling siden sidst. Der er pr. dags dato ikke ændringer i forhold til antallet af skoler i tilsyn.

PUF har været i kontakt med STUK om status på kvalitetstilsynet i lyset af finanslovsforslaget om afskaffelse af tilsynet. Der afventes et lovforslag herom i november 2024 samt den tilhørende folketingsbehandling. STUK agter derfor på nuværende tidspunkt ikke at lave en ny tilsynsscreening af skolerne i oktober/november på baggrund af seneste data, som det ellers har været praksis. Det er derfor forventningen, at der ikke udtages flere skoler i det faglige kvalitetstilsyn.

Der er pt ikke en præcis indikation af, hvordan de aktuelle opgavebortfald samt personaletilpasninger i styrelsen ifølge finanslovsforslaget vil påvirke opfølgningen på de eksisterende tilsynssager på Aarhus-skolerne. Der forventes en afklaring herpå i løbet af december 2024.

4. Økonomiske konsekvenser af forslaget

-

11. oktober 2024

Side 2 af 2

5. Videre proces og kommunikation

Tidsplan:

Tid	Aktivitet
22. oktober	Rådmandsmøde
23. oktober	Fremsendelse til udvalgs møde
30. oktober	Udvalgs møde (skriftlig orientering)

Bilag:

- Halvårlig orientering til Børn og Unge-udvalget om status på kvalitetsstyret - efterår 2024

Notat

11. oktober 2024
Side 1 af 4

Til	Børn og Unge-udvalget
Til	Orientering
Kopi til	

Halvårlig orientering om status på kvalitetstilsynet, efterår 2024

Børn og Unge
Pædagogik, Organisation og
Sundhed
Aarhus Kommune

Baggrund

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) fører tilsyn med kvalitetsudviklingen i folkeskolen herunder faglige resultater, trivsel og parallelsamfundsproblematikker i medfør af folkeskolelovens § 57 d. Tilsynet med folkeskolen skal bidrage til sikringen af de bedste mulige rammer for undervisning af børn og unge.

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 23 38 01 33

Sagsbehandler:
Jens Møller Hald

Formålet med kvalitetstilsynet er at give kommunalbestyrelserne det bedste grundlag for at arbejde med at løfte kvaliteten på de skoler, der har vedvarende kvalitetsudfordringer.

Børn og Unge-udvalget modtager hvert halve år en status på kvalitetstilsynet og de omfattede tilsynssager i forhold til folkeskoler i Aarhus. Nærværende orientering ligger i forlængelse af tidligere skriftlige og mundtlige orienteringer og drøftelser herom i Børn og Unge-udvalget, bl.a. den 29. marts 2023, den 1. november 2023 og den 29. maj 2024. Orienteringen har fokus på ny udvikling siden sidste status.

Overblik over skoler i tilsyn i andet halvår 2024

Der er fortsat seks skoler, som er udtaget i det nationale kvalitetstilsyn (Ellehøjskolen, Søndervangskolen, Sødalskolen, Læssøesgades Skole, Vestergårdskolen og Møllevangskolen). Heraf er fem af skolerne udtaget i det faglige kvalitetstilsyn, mens en skole er udtaget i parallelsamfundstilsynet (Sødalskolen). To af skolerne er på pålagt handlingsplan frem til skoleåret 2025/26 (Ellehøjskolen og Søndervangskolen).

En skole (Sødalskolen) er identificeret af STUK som havende 'bekymrende kvalitet', hvilket er en kategori for skoler, som kan være i risiko for på sigt at blive udtaget til kvalitetstilsyn. Hvis en skole har bekymrende kvalitet to eller flere skoleår i træk, vurderer styrelsen, om skolen har vedvarende dårlig kvalitet og dermed skal udtages i kvalitetstilsynet.

Status efterår 2024	Udtaget i det faglige kvalitetstilsyn	Udtaget i parallel-samfundstilsynet	Skoler med 'bekymrende kvalitet'
Ellehøjskolen	X (H)		
Søndervangskolen	X (H)		
Sødalskolen		X	X
Læssøesgades Skole	X		
Vestergårdskolen	X		
Møllevangskolen	X		

11. oktober 2024
Side 2 af 4

(H) = skole på handlingsplan

Det skal bemærkes, at alle tilsynssagerne er forskellige, og at skolerne er på forskellige stadier i tilsynsprocessen. Alle udtagne skoler arbejder indgående med kvalitetsudviklingen på de områder, de enkelte skoler er udtaget på.

Forvaltningen, herunder Børn og Unge-chefen, er tæt koblet til alle skoler med tilsynssager, og der gives faglig understøttelse efter aftale og behov. Samtidig tager de aktuelle skoleudviklingssamtaler for de seks tilsynsskoler også afsæt i grundlaget for udtagelse i de pågældende tilsynssager.

Kort opdatering på skoler i tilsyn

Ellehøjskolen

Handlingsplanen for Ellehøjskolen har en varighed af tre år fra skoleåret 2022/23 til og med skoleåret 2024/25, og det er sigtet, at der ved periodens udløb er sat en udvikling i gang, der bidrager til et langsigtet løft af skolerne for nuværende og fremtidige elever.

Skolen arbejder fortsat med udmøntningen af de faglige indsatser i handlingsplanen, understøttet af forvaltningen. Lærere og pædagoger er i gang med at forberede sig på at arbejde med projektbaseret læring (PBL) på den kommende Kløverskolen fra august 2025. Der er således bl.a. fokus på koblingen mellem PBL og indsatserne i handlingsplanen.

I STUKs tilbagemelding på seneste styregruppemøde den 19. august 2024 er det styrelsens vurdering på det foreliggende grundlag, at tilsynssagen og handlingsplanen skal fastholdes. Styrelsen kvitterer samtidig over for Ellehøjskolen og forvaltningen for indsatsen med at forbedre skolens resultater.

Søndervangskolen

Handlingsplanen for Søndervangskolen har ligeledes en varighed af tre år fra skoleåret 2022/23 til og med skoleåret 2024/25, og det er sigtet, at der

ved periodens udløb er sat en udvikling i gang, der bidrager til et langsigtet løft af skolerne for nuværende og fremtidige elever.

11. oktober 2024
Side 3 af 4

Skolen arbejder fortsat med udmøntningen af de faglige indsatser i handlingsplanen, understøttet af forvaltningen.

På baggrund af seneste styregruppemøde med STUK den 19. august 2024 er det styrelsens vurdering på det foreliggende grundlag, at tilsynssagen og handlingsplanen skal fastholdes. STUK kvitterer over for skolen og forvaltningen for indsatsen og peger i den forbindelse på både positive og bekymrende resultater.

Sødalskolen

Sødalskolen har siden 2022/23 været udtaget i parallelsamfundstilsynet på baggrund af indikatorerne om andel elever med ikke-vestlig baggrund og andel elever med forældre uden for arbejdsmarkedet. STUK følger op på Sødalskolens tilsynssag i efteråret 2024 på linje med opfølgning på de øvrige tilsynssager.

Rådgivningsforløbet med de nationale læringskonsulenter samt faglige konsulenter fra forvaltningen blev afsluttet i 2023. Der er lavet en aftale med STUK om, at en af ministeriets læringskonsulenter fremadrettet giver faglig sparring til skolen i samarbejde med en konsulent fra forvaltningen.

Sødalskolen er ultimo december 2023 identificeret af STUK som havende 'bekymrende kvalitet' (pga. lave resultater i folkeskolens prøver), hvilket er en kategori for skoler, som kan være i risiko for på sigt at blive udtaget til kvalitetstilsyn.

Læssøsgades Skole

Læssøsgades Skole har været udtaget i det faglige kvalitetstilsyn siden 2020/21. Styrelsen har senest i maj 2024 vurderet, at Læssøsgades Skole skal fortsætte i kvalitetstilsynet med faglige resultater, da skolen ikke har en tilstrækkelig stabil positiv udvikling, hvad angår elevernes overgang til ungdomsuddannelse.

Læssøsgades Skole har pt tilknyttet to nationale læringskonsulenter fra STUK i et rådgivningsforløb sammen med faglige konsulenter fra forvaltningen. Der er bl.a. fokus på arbejdet med undervisningsdifferentiering, prøveafvikling og styrkelse af overgangen til ungdomsuddannelse.

Vestergårdsskolen

Vestergårdsskolen har været udtaget i det faglige kvalitetstilsyn siden 2022/23. Styrelsen har senest i maj 2024 vurderet, at Vestergårdsskolen skal fortsætte i kvalitetstilsyn med faglige resultater, da skolen ikke har en til-

strækkelig stabil positiv udvikling, hvad angår faglige resultater og elevernes overgang til ungdomsuddannelse.

11. oktober 2024
Side 4 af 4

Rådgivningsforløbet med de nationale læringskonsulenter og faglige konsulenter fra forvaltningen er afsluttet i 2023. Forløbet havde fokus på sproglig udvikling og nedbringelse af elevfraværet. Styrelsen noterer sig bl.a. i opfølgningen fra maj 2024, at Vestergårdsskolen og forvaltningen har igangsat og planlagt langsigtede og strukturelle indsatser, som kan løfte kvaliteten på Vestergårdsskolen.

Møllevangskolen

Møllevangskolen blev udtaget i det faglige kvalitetstilsyn ved starten af skoleåret 2023/24 på baggrund af lave karakterer ved folkeskolens prøver i 2022.

Det ordinære rådgivningsforløb med de nationale læringskonsulenter og faglige konsulenter fra forvaltningen er afsluttet i juni 2024. Det er aftalt med styrelsen, at der afvikles et kortere supplerende sparringsforløb med de nationale læringskonsulenter frem til årsskiftet i forhold til indsatsspor i skolens forandringsmodel.

Finanslovsforslag om afskaffelse af kvalitetstilsynet

Det kan tilføjes, at regeringens finanslovsforslag for 2025 af 30. august 2024 lægger op til, at en række statslige tilsynsaktiviteter fremadrettet skal afskaffes. Forslaget spiller sammen med den politiske ambition om færre statslige ansatte.

I et faktaark, der følger med finanslovsforslaget, specificerer regeringen, hvilke opgaver, der skal bortfalde. Det gælder bl.a. forslag om nedlæggelse af kvalitetstilsynet med folkeskoler samt reduktion af antallet af STUKs læringskonsulenter. Finanslovsforslaget lægger umiddelbart ikke op til at afskaffe tilsyn med parallelsamfundsproblematikker.

Det er ikke udspecificeret i finanslovsforslaget, hvordan besparelserne skal udmøntes, og om der sættes noget i stedet. Opgavebortfald i regi af finansloven vil forventeligt skulle forhandles med folkeskoleforligskredsen, og det konkrete udkomme afhænger af udfaldet af disse forhandlinger.

Jf. regeringens lovprogram for folketingsåret 2024-2025 forventes et lovforslag om fjernelse af den statslig administration på Børne- og Undervisningsministeriets område i november 2024 som opfølgning på finanslovsforslaget.

Punkt 7: Evt.